www.nv-online.info

На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

№ 58 (4207)

25 ліпеня 2017 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

«Народная Воля»
в Twitter www.twitter.com/narodnaya_volya
в Facebook www.facebook.com/nv.online.info
в Vkontakte www.vk.com/nvonlineinfo

БЕЗ РУЖОВЫХ АКУЛЯРАЎ

Аляксандр КЛАСКОЎСКІ,
спецыяльна
для "Народнай Волі"

Не гуляць у вайну з імперыяй

Першыя расійскія падраздзяленні – пакуль што тылавыя – пачалі прыбываць у Беларусь у межах падрыхтоўкі да супольных вайсковых вучэнняў "Захад-2017", намечаных на верасень. Гэтыя манеўры апрыёры паставілі на вушы суседзяў Беларусі. Ды і ў самой краіне шэраг экспертаў, палітыкаў кажуць пра магчымую небяспеку для нашага суверэнітэту. Маўляў, Крэмль можа скарыстаць гэты момант, каб замацавацца на беларускім плацдарме, паставіць "малодшую сястру" (маскоўскі істэблішмент разглядае Беларусь менавіта так) пад мацнейшы кантроль.

Беларускаму кіраўніцтву даводзіцца са скуры лезці, каб давесці і заходнікам, і ўласнаму электарату, што небяспекі няма. *"Тое, што будуць войскі сюды ўведзены, то роўнёнька яны адсюль і сыдуць... Усё пад кантролем"*, – даводзіў у сакавіку Аляксандр Лукашэнка. Спекуляцыямі назваў размовы пра небяспечнасць "Захаду-2017" міністр замежных спраў Уладзімір Макей. Мусіў супакойваць публіку і міністр абароны Андрэй Раўкоў.

Тым не меней яго ўкраінскі калега Сцяпан Палтарак у мінулую пятніцу зазначыў, што тыя манеўры "могуць быць скарыстаны, каб пачаць агрэсію не толькі супраць Украіны, але і супраць любой краіны Еўропы, якая мае агульную мяжу з Расіяй".

Скажу шчыра: я асабіста не веру, што Масква ў верасні захоча ўдарыць з беларускага плацдарма па нашых паўднёвых суседзях. І не толькі таму, што цяжка наступаць праз палескія балоты. Украінская авантура Пуціна па вялікім рахунку ўжо правалілася. Масква думае, як выкараскацца з-пад заходніх санкцый. Таму ні супраць Украіны, ні супраць краін Балтыі ці Польшчы, дзе найболей пераймаюцца з нагоды "Захаду-2017", Крэмль зараз ваяваць не стане. Няма яму патрэбы сёння і акупіраваць Беларусь. Ды і войскаў дзеля гэтага ў межах манеўраў уводзіцца на нашу тэрыторыю замала – недзе тры тысячы чалавек.

Звыш усяго, Пуцін цяпер думае пра свае перавыбары ў сакавіку 2018 года. Гэта было не апошнім матывам, каб замірыцца мінулай вясной з Лукашэнкам. І супольныя манеўры фактычна стануць часткай перадвыбарнага піяру гаспадара Крамля: братэрства па зброі, надзейная абарона заходняга стратэгічнага кірунку і ўсё такое.

Але пры гэтым відавочна, што імперскае мысленне расійскіх эліт нікуды не падзелася. І адзін са свежых доказаў – прайшоўшыя 20 ліпеня дэбаты між сумна вядомым сваімі "подзвігамі" на Данбасе Ігарам Стралковым-Гіркіным ды, бадай, наймацнейшым супернікам Пуціна Аляксеем Навальным. З Гіркіным усё зразумела, гэта салдат імперыі не толькі ў пераносным, але і ў самым літаральным сэнсе. Але ж і Навальны не пярэчыў супраць тэзы пра "падзелены" рускі народ, да якога, маўляў, належаць беларусы ды ўкраінцы. Фактычна апанент Гіркіна даводзіў толькі тое, што "вайсковую аперацыю супраць Беларусі" заўтра распачынаць не варта, бо найперш трэба думаць, як добраўпарадкаваць саму Расію. Ніякім жа прынцыповым асуджэннем імперскіх планаў і не пахла.

Іначай кажучы, нават калі праз нейкі час гаспадаром Крамля стане апазіцыянер Навальны, то беларусы зусім не гарантаваны ад агрэсіі з боку ўсходняй суседкі. Бо мазгі Навальнага працуюць у той самай вялікадзяржаўнай парадыгме, нюансы тычацца хіба што ацэнкі ўмоў, пры якіх "вайсковая аперацыя супраць Беларусі" мэтазгодная.

На жаль, гэта тыповы расійскі погляд на нашу краіну. Нават тамтэйшыя прагрэсісты і лібералы ў масе сваёй разглядаюць нашу незалежнасць як гістарычнае непаразуменне.

Прыбалтам жа, напрыклад, назаўжды ўрэзалася ў памяць, як у 1940 годзе пад маркай абароны ад Гітлера Масква надоўга акупіравала іх краіны. Таму і б'юць цяпер трывогу з нагоды вайсковых гульняў каля сваіх межаў. Як і палякі, што таксама добра памятаюць імперскі бот. Ды і Лукашэнка ў моманты канфліктаў не раз адкрытым тэкстам казаў пра імперскія замашкі ўсходняй суседкі.

Іншая справа, што цяпер фаза замірэння і таму належыць рабіць добрую міну. Але ж пернікаў Расія дае ўсё меней, а палітычныя выдаткі ад хаўрусніцтва з ёй – усё большыя. Сёння Мінск зацікаўлены нармалізаваць адносіны з Еўропай і ЗША, марыць даць на сваёй пляцоўцы старт новаму Хельсінкскаму працэсу. Але супольнае з Расіяй лясканне зброяй ля натаўскіх межаў псуе і так праблемны імідж беларускага рэжыму, абцяжарвае задачу надаць знешняй палітыцы рэальную шматвектарнасць.

Яшчэ ў 1994 годзе ў нашу Канстытуцыю была закладзена мэта зрабіць краіну нейтральнай. Але мы да гэтай мэты нават не наблізіліся. Наадварот, дзеля эканамічных субсідый Мінск увайшоў у шчыльны вайскова-палітычны хаўрус з Масквой, якая дзеяннямі супраць Грузіі, а потым Украіны паказала, што з высокай званіцы плюе на недатыкальнасць суседскіх межаў.

Так што сілавая "аперацыя супраць Беларусі" можа стаць у парадак дня Крамля ў любы момант, хто б там на той момант ні кіраваў. І на добры лад трэба акуратна згортваць вайсковыя гульні з імперыяй, пакрысе адпаўзаць, адкарасквацца ад яе.

(Ілюстрацыйнае фота.)

«Захад -2017»:
у Беларусь пачалі прыбываць расійскія вайскоўцы

ЖНІВО-2017

Будзем з хлебам!

Так, пачатак жніва абнадзейвае. У Гродзенскай вобласці з кожнага гектара намалочваюць 43,7 цэнтнера зерня. На Брэстчыне выходзіць на круг па 35 цэнтнераў. Блізяцца да гэтай лічбы мінскія хлебаробы.

Вядома ж, пакуль збожжавыя ўбіраюцца не з самых лепшых участкаў. Таму ёсць спадзяванні, што ўраджайнасць будзе павышацца.

У Віцебскай і Магілёўскай абласцях жніво разгорнецца ў бліжэйшыя дні.

Яўгеній КУДРАВЕЦ.

Вам трэба прадоўжыць падпіску на жнівень?
Сёння Вас чакаюць у паштовых аддзяленнях і спецыялізаваных пунктах «Белсаюздруку».

ЧУЛІ?

Беларускую атамную электрастанцыю плануецца ўвесці ў дзеянне летам 2020 года

Пра гэта заявіў гендырэктар Дзяржаўнай карпарацыі па атамнай энергіі «Расатам» **Аляксей Ліхачоў** падчас учарашняй сустрэчы з А.Лукашэнкам.

Беларусь – Украіна:
арыенцір на штогадовы тавараабарот у 8 мільярдаў долараў. А гэта значыць, што ён павінен узрасці ў 2 разы

СКАЗАНА!

Уладзімір СЯМАШКА,
намеснік прэм'ер-міністра Беларусі:

– Калі аб'яднаць беларускія і ўкраінскія субсідыі, то мы маем шанец у некалькі разоў павялічыць аб'ёмы паставак нашых трактароў, камбайнаў і іншай тэхнікі. Напрыклад, тыя ж трактары. Ва Украіне трактарны парк каля 200 тысяч трактароў, ён зношаны на 90 працэнтаў. Паводле нашай ацэнкі, кожны год ім трэба абнаўляць па 20 тысяч адзінак. Пакуль мы пастаўляем 3–3,5 тысячы. Думаю, у 3–4 разы павялічыць пастаўкі можна.

SOS!

Надвор'е ратуе людзей?

У суботу і нядзелю было дастаткова добрае летняе надвор'е, і ў такія дні, як правіла, людзей цягне да вады. Нярэдка вясёлы адпачынак ля вадаёма заканчваецца трагічна.

"У прайшоўшыя выхадныя патанулі два чалавекі, і ўсе – у суботу, – распавёў "Народнай Волі" вядучы спецыяліст Беларускага рэспубліканскага таварыства ратавання на вадзе **Алег БАРАЗНА**. – *У Скідзелі на рацэ Котра патануў 67-гадовы мужчына, а ў Бабруйску трагедыяй закончылася купанне на Бярэзіне для 28-гадовага хлопца. Пры гэтым апошні быў нецвярозы, так што вынік заканамерны. Не разлічыў сілы – бывай, жыццё!"*

Паводле слоў суразмоўцы, апошнім часам стаіць халоднае надвор'е, таму ў пэўным сэнсе гэта і ратуе людзей, якія не вельмі хочуць лезці ў ваду.

"У 2012–2013 гадах летам былі перыяды, калі толькі за адны выхадныя ў краіне танула каля 50 чалавек, – дадае спецыяліст. – *Нават у параўнанні з мінулым годам колькасць тых, хто патануў, скарацілася".*

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ВАНДАЛІЗМ!

Нічога святога...

У міліцыю звярнулася жыхарка аграгарадка Стараселле Крупскага раёна. Жанчына паведаміла, што на мясцовых могілках адбыўся акт вандалізму.

Аператыўнікі па гарачых слядах знайшлі падазроных. Гэта былі раней не судзімыя 21-гадовы і 22-гадовы мінчукі.

Паводле версіі міліцыі, хлопцы напярэдадні прыехалі ў госці да бабуляў у Крупскі раён. Потым яны сустрэліся і вырашылі адзначыць свой прыезд. Калі спіртное скончылася, сталічныя госці пайшлі на бліжэйшыя могілкі, каб пашукаць выпіўку там.

На могілках з невядомай прычыны маладыя людзі пачалі разбураць помнікі. Сума прычыненай шкоды складае каля 1000 рублёў.

На юнакоў завялі крымінальную справу за злоснае хуліганства. Ім пагражае да шасці гадоў пазбаўлення волі.

СТОП-КАДР

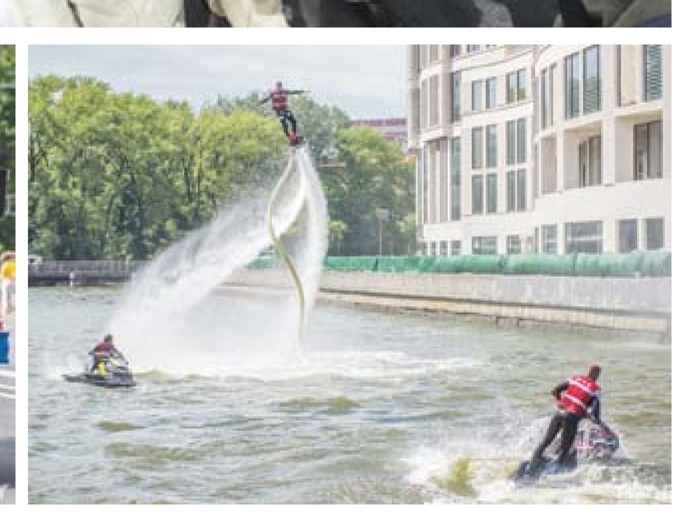

Ізноў парад...

У мінулыя выхадныя ў Мінску адсвяткавалі Дзень пажарнай службы.

Не абышлося без рэтраспектывы. Як і без парада выратавальнікаў. У Парку імя Горкага былі прадэманстраваны шматлікія шоу – у тым ліку гонкі на водных матацыклах і палёт на флайбордзе.

СУД ДА ДЕЛО

Двух «черных риэлторов» ожидает смертная казнь. Вы – за?

Несколько дней назад Могилевский областной суд вынес приговор банде «черных риэлторов», от рук которых погибли шесть человек. Убийства из-за недвижимости совершались ими с 2009-го по 2015 год, и, как сказал прокурор, обвиняемыми был создан конвейер смерти. Жертвами были в основном одинокие граждане, злоупотребляющие алкоголем. Дело разбиралось в суде 9 месяцев.

К расстрелу приговорены главный фигурант дела **Игорь Гершанков** и его подельник **Семен Бережной**. Жена Гершанкова **Татьяна** по решению суда 24 года будет отбывать наказание в колонии общего режима. **Борису Колесникову** озвучен приговор в виде 22 лет колонии строгого режима.

Беларусь является последней страной в Европе, которая применяет смертную казнь в отношении преступников. С начала 2017 года в Беларуси вынесено уже три смертных приговора. В марте Гомельским областным судом за убийство двух человек с особой жестокостью к смертной казни был приговорен 32-летний **Алексей Михаленя**.

Мы провели короткий блиц-опрос, как относятся к смертному приговору «черным риэлторам» юрист-правозащитник, психолог и обыкновенный прохожий.

Павел Сапелко, правозащитник:

– Я против смертной казни. Вас не смущает, что приговор не вступил еще в силу, а их уже называют преступниками? Все они пока обвиняемые по делу.

Александра Чернявская, психолог:

– Я однозначно против смертной казни. Хотя порой, кажется, своими бы руками… Но какой бы урод ни был, я считаю, что пожизненное заключение для преступника уже достаточная кара. Человек не должен уничтожать жизнь другого человека, если это не война. Не случайно в Библии сказано: «Не убий».

Денис Ледник, прохожий:

– С одной стороны, я за смертную казнь, с другой – против. У меня двоякое мнение. Человек может оступиться… Хотя, если бы моего близкого лишили жизни, я, наверное, был бы за смертную казнь. Но я понимаю, что не вправе так решать, потому что не я давал ему жизнь и не вправе отбирать ее у другого. Но если преступник жестокий педофил, маньяк – тогда вопросов нет: казнь! Потому что такой человек не изменится. И «черные риэлторы» тоже не разово оступились, а действовали целенаправленно. И смертный приговор вынесен справедливо.

Елена КИРЕЕВА.

ТЕМ ВРЕМЕНЕМ

Нет смертной казни!

Генеральный секретарь Совета Европы Торбьерн Ягланд глубоко обеспокоен вынесением двух новых смертных приговоров в Беларуси. Об этом говорится в его заявлении, распространенном пресс-службой Совета Европы.

«Я вновь выражаю наше разочарование и печаль по поводу того, что Беларусь продолжает применять эту бесчеловечную и несправедливую меру, полностью противоречащую европейским ценностям, – сказал Торбьерн Ягланд. – *Смертная казнь остается основным препятствием для присоединения Беларуси к Совету Европы. Я призываю власти Беларуси срочно установить мораторий на применение высшей меры наказания в качестве первого шага к ее полному запрету».*

Ягланд также призвал власти смягчить уже вынесенные смертные приговоры.

Пресс-секретарь Европейской службы внешних действий **Майя Кочиянчич** заявила, что Евросоюз выступает категорически против применения смертной казни. В заявлении, размещенном на сайте ЕСВД, она подчеркнула, что применение смертной казни идет вразрез с заявленной готовностью Беларуси сотрудничать с международным сообществом. *«Смертная казнь нарушает право на жизнь и является самым жестоким, бесчеловечным и унижающим достоинство наказанием,* – сказала Кочиянчич. – *Евросоюз продолжает поднимать эти вопросы с белорусскими властями на всех уровнях, в том числе в очередном диалоге по правам человека в Брюсселе».*

ЛЁСЫ ЛЮДСКІЯ

Страшная аварыя

Адбылася яна ўчора на світанні ля вёскі Ясенка Краснапольскага раёна. Паводле некаторых звестак, вадзіцель "Опеля" не справіўся з кіраваннем і машына вылецела ў кювет, урэзаўшыся ў дрэва. 15-гадовы хлопец, які сядзеў у пасажырскім крэсле, памёр на месцы. 53-гадовы шафёр аказаўся заблакіраваным і яго вызвалялі выратавальнікі. Ён і ішча адзін пасажыр знаходзяцца ў рэанімацыі.

БЕЗ КУПЮР

Сергей ДОРОШКО:
«Любой негатив проходит через мое сердце…»

В каких колониях осужденные зарабатывают около 800 долларов в месяц? Почему правозащитникам фактически закрыт вход в места лишения свободы? Когда будет сдан в эксплуатацию новый следственный изолятор? И необходима ли в Беларуси тюремная реформа? Об этом и не только рассказал начальник Департамента исполнения наказаний МВД генерал-майор ***Сергей Дорошко.*** *Журналист «Народной Воли» дозвонилась ему на «Прямую линию».*

– Сергей Иванович, в последнее время слишком много нареканий по поводу ужасных условий содержания в местах лишения свободы и изоляторах временного содержания. Жалуются не только на отсутствие горячей воды, но даже на вшей! Когда говорят о том, что условия содержания в наших тюрьмах приравниваются к пыткам, вам от стыда за все это не хочется уйти в отставку?

– Что касается изоляторов временного содержания, то это не моя тема, не мой вопрос.

А по поводу исправительных учреждений, колоний и следственных изоляторов, заявляю ответственно: там появилась не только горячая вода, но и камеры для инвалидов, для несовершеннолетних с соответствующими условиями. Мы привели в порядок практически все учреждения открытого типа. Там есть стиральные машины, хорошие душевые. Идет работа по переоборудованию и приведению в порядок всех следственных изоляторов, тюрем и колоний к нормам, которые соответствуют самым высоким европейским стандартам. Мы фактически уже отошли от «ресничек» (*специальные металлические жалюзи с обратной стороны окна, которые пропускают в камеру свет. –* ***М.К.***), и для того, чтобы в камерах было светло, чтобы там не бушевал туберкулез, практически полностью перешли к самым современным нормам. И, должен заметить, количество заболевших туберкулезом у нас уменьшилось почти в 16 раз!

Поэтому я вам честно скажу: любой негатив, который касается уголовно-исполнительной системы, наших работников, он проходит через мое сердце и воспринимается очень болезненно. Тем более если критика несправедливая.

– А вы не хотите сделать тюрьмы более открытыми для представителей гражданского общества? Сегодня есть много хороших международных программ, благодаря которым можно привлечь немалые средства на усовершенствование мест лишения свободы…

– Вы немного отстали от жизни. Мы очень плотно сотрудничаем с Красным Крестом, с ЮНИСЕФ, плотно работаем по программам Союзного государства.

– А европейские программы?

– Евросоюз, к сожалению, остался к нам глух. Наше предложение об оказании технической помощи по строительству больницы в четвертой колонии осталось без ответа. Хотя я встречался с послами Евросоюза, мы обговаривали этот момент. Год назад был конкретный разговор, после которого – ни ответа ни привета. Эти господа только недостатки видят, хотя могли бы оказать реальную помощь.

– Когда вас назначали начальником ДИН, некоторые были уверены, что вы инициируете тюремную реформу, сделаете места лишения свободы более комфортными…

– Я не считаю, что нам необходима тюремная реформа. Мы посмотрели, что делается на западе, что на востоке. Определились, что надо нам. И создаем нормальные условия содержания, рабочие места. Создали систему социальных лифтов, чтобы человек, оказавшись на свободе, не совершил повторных преступлений. За 2015 год у нас из мест лишения свободы вышло 10.800 человек, рецидив составил всего 1,2 процента. Эффективность нашей работы я оцениваю по рецидиву и по тому, как люди ресоциализируются в обществе. А что касается доступа к каким-то международным ресурсам, то Беларусь – самодостаточное государство, мы в состоянии самостоятельно привести в порядок тюрьмы и колонии безо всяких евросоюзов.

– Я не так давно общалась с родственниками одного в прошлом высокопоставленного чиновника, который получил приличный срок за взятку. Недавно он отметил 60-летний юбилей. Знаете, что подарили ему товарищи по колонии? Ведро. И он был счастлив. Потому что с собственным ведром без проблем можно помыться, сложить туда шампунь, мочалку. Для него это ведро сегодня круче любых фирменных часов и, может быть, дороже дополнительного звонка домой. Понимаете? А вы мне про созданный рай рассказываете…

– Ну я не говорю, что у нас рай в местах лишения свободы. У нас действительно много проблем, которые еще предстоит решить. И мы их видим. И знаем, как решить. Это касается и дальнейшего совершенствования бытовых и санитарных норм, медицины и многого другого. Мы знаем все свои недостатки. И работаем над их исправлением.

– Когда-то у вас спрашивали про создание частной тюрьмы, в которой осужденные сами могли бы оплачивать свое пребывание, принося доход государству. Вы сказали, что не видите смысла в существовании подобного заведения. Не поменяли мнение?

– Нет. У нас есть государство и закон, который определяет порядок содержания в местах лишения свободы. А условия содержания определяются судом. Там четко прописано, в каких условиях должен находиться осужденный – общего, усиленного, строгого, особого или тюремного режима.

– Вы взяли под козырек, когда президент распорядился ужесточить наказание для тех, кто отбывает наказание за незаконный оборот наркотиков: «*Морально-бытовые условия для этих лиц будут значительно хуже, чем для всех остальных осужденных*». Эти заявления вызвали большой резонанс, правозащитники тут же ответили, что это негуманно…

– А наркотики продавать – это гуманно? А на тот свет отправлять людей – гуманно? На синтетические наркотики детей подсаживать – это гуманно?..

Тогда в чем проблема?

– В одном из интервью вы рассказывали о введении электронных браслетов: «*Вполне возможно, что использовать браслет смогут те осужденные, которые сами на него заработают*». Уже начали их где-то применять?

– По законодательству мы можем использовать электронные браслеты. А что касается вопроса их появления… Думаю, в скором времени появятся.

– Я всегда удивляюсь, когда вы и некоторые ваши подчиненные рассказываете о том, какие успешные у ДИН производства, сколько они приносят денег в бюджет. А почему эти успехи никак не отражаются на заработках осужденных? В прессе периодически публикуются такие смешные цифры, о копейках речь!

– В места лишения свободы попадают люди с разной квалификацией. У кого-то два высших образования, а кто-то вообще никаких специальностей не имеет. Ясное дело, что у всех разная градация по заработной плате. И когда кто-то говорит, что заработал 70 копеек, – мне смешно. У нас такого быть не может.

– То есть как не может?.. Спрошу иначе: назовите максимальный заработок в колонии?

– Я лично видел самую высокую зарплату, которую у нас получал человек (по-моему, это было в 26-й колонии поселения), старыми деньгами выходило около 16,5 миллиона. Кажется, по профессии это был сварщик.

– Это, видимо, исключение?

– Нет, это не исключение. Есть люди, которые даже в закрытых учреждениях получают порядка 6–7 миллионов старыми деньгами (сейчас это 600–700 рублей).

– Если не ошибаюсь, на следующий год была запланирована частичная сдача объекта, который строится в Колядичах: новый следственный изолятор и общесоматическая больница для уголовно-исполнительной системы. Сроки не поменялись?

– По всей видимости, немного сдвинутся. При наличии финансирования – уложимся. Пока идем по графику.

– Сергей Иванович, а насколько актуальна сегодня проблема переполненности исправительных учреждений?

– Сразу скажу: на сегодняшний день по сравнению с аналогичным периодом прошлого года у нас в следственных изоляторах людей меньше на 1000 человек. Нет проблем и по ранее судимым лицам – мы тоже в хорошем минусе. А вот с теми, кто впервые осужден, мы немного в плюсе, есть некоторые проблемы с перенаселенностью. Но мы в ближайшее время эту ситуацию поправим, думаю, к сентябрю все будет в норме, впишемся во все лимиты.

– Спасибо за ответы, Сергей Иванович!

Марина КОКТЫШ.

ПАЛІТКУХНЯ

Юрый ГУБАРЭВІЧ:
«Каб не праваліцца…»

Старшыня руху "За Свабоду" Юрый Губарэвіч перакананы: на наступныя прэзідэнцкія выбары апазіцыя павінна ісці толькі з адным кандыдатам.

Але ці здольны палітыкі, якія маюць прэзідэнцкія амбіцыі, дамовіцца паміж сабой?

І ці ёсць ужо нейкі план наконт таго, якім чынам абіраць адзінага?

– Давайце будзем шчырыя: на выбарах папярэдніх гадоў мала хто з дэмакратычных кандыдатаў здолеў сабраць неабходную колькасць подпісаў, – *патлумачыў сваю пазіцыю "Народнай Волі" Юрый Губарэвіч.* – Пытанне рэгістрацыі было выключна ў руках дзеючай улады. І калі Лідзія Ярмошына атрымала загад зарэгістраваць кандыдатаў, нягледзячы на колькасць сабраных імі подпісаў, то яна яго выканала.

У цяперашняй сітуацыі я спадзяюся на адказнасць беларускіх палітыкаў, на тое, што яны здольны да самастойнай гульні. Дамагчыся перамен сёння можна, толькі аб'яднаўшыся.

– Сёння той жа Анатоль Лябедзька не можа дамовіцца з Таццянай Караткевіч, Віталь Рымашэўскі разыходзіцца ў поглядах, умоўна кажучы, з Сяргеем Калякіным. У шэрагах сацыял-дэмакратаў поўны раздрай. Вы мяркуеце, што чарговыя выбары стануць нагодай для таго, каб усе памірыліся і выбралі адзінага? Яшчэ ж пытанне, як гэтага адзінага выбіраць, паводле якіх крытэрыяў? Дарэчы, калісьці граф Прушынскі прапаноўваў палітыкам наўпрост на запалках вырашыць гэтае пытанне: хто выцягне самую кароткую, той і будзе адзіным.

– Розных дзівакоў заўсёды хапала, думаю, і на наступную кампанію іх таксама будзе багата. Але я вяду гаворку пра адказныя палітычныя сілы, якія маюць супольны погляд на тое, хто выступае за рэальныя перамены і спробу мадэрнізацыі цяперашняй улады. Канешне, ёсць у нас і Ліберальна-дэмакратычная партыя, якая заўсёды будзе вылучаць свайго кандыдата, але ўсім вядома, што яна проста падгульвае Аляксандру Лукашэнку. Магчыма, для некаторых структур з дэмакратычнага поля такі сцэнарый таксама падасца прымальным. У правацэнтрысцкай кааліцыі ёсць разуменне, што Беларусі патрэбны перамены, і яны павінны адбыцца праз карэнныя змены ў сістэме кіравання, праз прыход новых людзей да ўлады, праз дэмакратычныя рэформы.

– Нагадайце, калі ласка, хто сёння ўваходзіць у правацэнтрысцкую кааліцыю, якая выступае за вылучэнне адзінага кандыдата?

– Гэта рух "За Свабоду", Аб'яднаная грамадзянская партыя і аргкамітэт па стварэнні партыі "Беларуская хрысціянская дэмакратыя". Але мы разлічваем на больш шырокую кааліцыю ў пытанні адзінага кандыдата. І спадзяёмся, што да гэтай ідэі далучацца і прадстаўнікі левых партый, якія маюць намер браць актыўны ўдзел у палітычным жыцці.

– Ну а калі раптам кандыдатаў на прэзідэнцкую пасаду ад дэмакратаў будзе больш, чым адзін? Ізноў правал?

– Я глыбока перакананы, што сёння ніводная палітычная стуктура не здольна самастойна не тое што правесці эфектыўную выбарчую кампанію, але і сабраць неабходную колькасць подпісаў для рэгістрацыі. У выпадку, калі нехта пойдзе шляхам вылучэння ўласнага кандыдата, яны альбо адразу распішуцца ў няздольнасці сабраць галасы, альбо будуць дзейнічаць паводле сцэнарыя ўлады, зрабіўшы выгляд, што подпісы сабраны. Для нас гэта непрымальны шлях.

– Калісьці адзінага выбіралі з Сямёна Домаша і Уладзіміра Ганчарыка. І потым, падчас разбору палётаў, не раз выказвалася думка, што, магчыма, выбар быў зроблены няўдала. Як не паўтарыць памылак мінулага? І якім вам самому бачыцца адзіны кандыдат?

– Ідэальных рэцэптаў у гэтым пытанні няма, заўсёды могуць быць нараканні на спосабы выбару гэтага кандыдата. Канешне, вялікая ўвага будзе надавацца асобе палітыка. І, на шчасце, у нас яшчэ ёсць час, каб добра падумаць над прапановамі і рознымі кандыдатурамі, бо выбары, калі нічога не зменіцца, адбудуцца толькі ў 2020 годзе. Нягледзячы на тое, што запас часу маецца, я выступаю за тое, каб вызначанасць з адзіным кандыдатам была раней, а не пазней. Думаю, наяўнасць адзінага кандыдата, тое, што апазіцыя здолела дамовіцца паміж сабой, павінна натхніць і многіх грамадзян у падтрымку перамен.

– Ці ставіце вы па-ранейшаму пытанне аб змене выбарчага заканадаўства?

– Натуральна, гэтае патрабаванне не губляе сваёй актуальнасці. Наперадзе выбары ў мясцовыя Саветы. Але ўлада заняла зручную для сябе пазіцыю: маўляў, часу засталося мала, і законным шляхам змены ўнесці проста немагчыма. Але шмат што залежыць і ад практыкі. І калі чыноўнікі насамрэч жадаюць прадэманстраваць нейкі прагрэс у пытаннях правядзення выбараў, то гэта можна лёгка зрабіць і падчас мясцовай кампаніі. Зараз якраз ідзе дыялог з заходнім дэмакратычным светам, і наколькі глыбока ён будзе развівацца, будзе залежаць ад прагрэсу ў розных сферах, у тым ліку і выбарчай.

Безумоўна, змены ў выбарчае заканадаўства трэба замацаваць і заканадаўча. Свае прапановы мы даўно сфармулявалі, і праз дэпутата Ганну Канапацкую прадставілі ў органы ўлады. Цяпер засталося дачакацца, калі гэтае пытанне будзе вынесена на сесію Палаты прадстаўнікоў.

Вера ВІР.

ВОЗВРАЩАЯСЬ К НАПЕЧАТАННОМУ

От редакции

У «Народной Воли» никто не может отнять одно очень важное право: давать возможность высказаться самым разным людям и по самым разным вопросам.
Вот и минчанка Ирина Абрамович излила все, что было на душе, в статье «Почему лекарства в Варшаве стоят дешевле, чем в Минске?». Понятно, она подошла к проблеме, можно сказать, с чисто меркантильной стороны. Что, понятно, вызвало соответствующий отклик у Министерства здравоохранения. И редакция не отвергает такого рода резонанс, а потому без возражений предоставляет страницы газеты В.А.Малашко, нынешнему министру этого важнейшего ведомства. Будем рады, если с помощью газеты до широкой общественности будут донесены все нюансы острой социальной проблемы.

ОФИЦИАЛЬНО

(Стиль, орфография и пунктуация письма министра сохранены.)

О ценах на лекарственные средства

Министерство здравоохранения рассмотрело статью «Почему лекарства в Варшаве стоят дешевле, чем в Минске?», размещенную на страницах «Народной Воли» 14 июля с.г., и сообщает следующее.

В декабре 2016 года Министерством здравоохранения был организован круглый стол, посвященный вопросам ценообразования на лекарственные средства в Республике Беларусь, кстати, с активным участием журналиста газеты «Народная Воля».

В ходе проведения данного мероприятия сотруднику газеты «Народная Воля» были даны исчерпывающие объяснения от специалистов Министерства здравоохранения, а также руководителей субъектов хозяйствования государственной и негосударственной формы собственности, по всем интересующим ее вопросам, и был обозначен ряд проблем, с которыми сталкивается наша страна при поставках зарубежных лекарственных средств.

В связи с тем, что в газете «Народная Воля» вновь появился подобный материал, повторно информируем.

Цены **на все лекарственные средства** в Республике Беларусь формируются всеми субъектами хозяйственной деятельности, вне зависимости от формы собственности, строго в соответствии с требованиями Указа Президента Республики Беларусь от 11.08.2005 года №366 «О формировании цен на лекарственные средства, изделия медицинского назначения и медицинскую технику» (далее – Указ), определяющего порядок формирования цен и размеры предельных оптовых и торговых надбавок.

Данным Указом определена регрессивная система применения оптовых и торговых надбавок, при этом расчетная отпускная цена составляет основную долю (от 70,9% до 96,2%) в структуре розничной цены на лекарственные средства, суммарная доля оптовых и торговых надбавок – от 3,8% до 29,1%.

В соответствии с требованиями Указа розничные цены на лекарственные средства зарубежного производства формируются путем сложения расчетной отпускной цены и взимаемых оптовой и торговой надбавок.

В свою очередь расчетная отпускная цена в соответствии с Указом формируется юридическими лицами и индивидуальными предпринимателями посредством сложения контрактной цены, пересчитанной в белорусские рубли по официальному курсу Национального банка, установленному на дату выпуска товара в соответствии с таможенной процедурой выпуска для внутреннего потребления, таможенных платежей и транспортных расходов по доставке товара.

Контроль за уровнем цен на лекарственные средства, в том числе их сравнение с ценами на сопредельных рынках, а также обеспечение наличия отечественных и более доступных аналогов, осуществляется Министерством здравоохранения постоянно.

Министерство здравоохранения является членом сотрудничающего с Всемирной организацией здравоохранения Центра по вопросам ценообразования на лекарственные средства и политики компенсации их стоимости (PPRI – Вена, Австрия). На основании информации, представляемой регуляторными агентствами других стран, в том числе стран Евросоюза, существующая разница в ценах на аналогичные лекарственные средства является актуальным вопросом и объективной реальностью. Это также касается и тех лекарственных средств, которые указаны автором в статье, например: оптовая цена на лекарственное средство Небилет 5 мг №28 колеблется от 3,39 EUR в Польше до 10,38 EUR в Норвегии.

Следует отметить, что цены на лекарственные средства зависят от множества объективных факторов: политики производителя по формированию контрактной цены при поставках на тот или иной рынок, объем рынка в целом, объем и кратность поставок (снижение цены при увеличении объема поставки, т.н. price-volume agreements), порядок взаиморасчетов, включение лекарственных средств в возмещаемые списки, политика и процент возмещения, регуляторная политика, наличие/отсутствие таможенных барьеров, схемы логистики, локализация производства, наличие/отсутствие параллельного импорта и других.

Относительно цен на лекарственные средства, указанные автором в статье, сообщаем следующее.

Контрактные цены производителей для рынка Республики Беларусь составляют:

Бетасерк (международное непатентованное наименование – бетагистин) таблетки 24 мг №60, производство Abbott Healthcare SAS, Франция – 27,93 USD, расчетная отпускная цена – 54,41 BYN;

При этом в реализации имеются следующие аналоги отечественного производства:

Бетагистин 24 мг №30, производство ООО «Фармтехнология», по отпускной цене 10,50 BYN;

Бетагистин-ЛФ таблетки 24 мг №30, производство СООО «Лекфарм», по отпускной цене 10,95 BYN;

Бетагистин-ЛФ таблетки 24 мг №30, производство ОАО «Борисовский завод медицинских препаратов», по отпускной цене 7,70 BYN (в среднем в 2,5 раза дешевле оригинального лекарственного средства), а также три аналога зарубежного производства также по более низким ценам.

Предуктал МР (международное непатентованное наименование – триметазидин) таблетки с модифицированным высвобождением, покрытые пленочной оболочкой, 35 мг №60, производство Les Laboratoires Servier, Франция, – 10,7 EUR, расчетная отпускная цена – 23,22 BYN;

При этом на рынке Республики Беларусь имеются следующие аналоги отечественного производства в среднем в 2,2 раза дешевле оригинального лекарственного средства:

Ребастен таблетки с модифицированным высвобождением, покрытые пленочной оболочкой, 35 мг №60, производство ИПТУП «Реб-Фарма», по отпускной цене 10,20 BYN;

Три-зидин М таблетки с модифицированным высвобождением, покрытые пленочной оболочкой, 35 мг №60, производство СООО «Лекфарм», по отпускной цене 10,56 BYN;

Триметазидин таблетки с модифицированным высвобождением, покрытые пленочной оболочкой, 35 мг №60, производство ОАО «Борисовский завод медицинских препаратов», по отпускной цене 9,35 BYN;

Триметазидин МВ таблетки с модифицированным высвобождением, покрытые пленочной оболочкой, 35 мг №30, производство РУП «Белмедпрепараты», по отпускной цене 5,00 BYN.

Небилет (международное непатентованное наименование – небиволол) таблетки 5 мг №28, производство Berlin-Chemie AG (Menarini Group), Германия, – 7,2 EUR, расчетная отпускная цена – 16.60 BYN;

При этом на рынке Республики Беларусь имеется аналог отечественного производства Небивомед таблетки 5 мг №28, производство ИПУП «Мед-интерпласт», по отпускной цене 12,61 BYN.

Эссенциале форте Н капсулы №30, производство A. Nattermann & Cie. GmbH, Германия, контрактная цена – 7,96 EUR, расчетная отпускная – 17.28 BYN.

При этом на рынке Республики Беларусь имеются следующие аналоги отечественного производства в среднем в 3 раза дешевле оригинального лекарственного средства с учетом дозировки и формы выпуска:

Эссенцикапс капсулы №50, производство УП «Минскинтеркапс», по отпускной цене – 3,35 BYN;

Эссенцифорте капсулы №30, производство УП «Минскинтеркапс», по отпускной цене – 7,40 BYN;

Эссенциглив капсулы №50, производство УП «Минскинтеркапс», по отпускной цене – 7,13 BYN;

Эссел форте Э капсулы №30, производство ОАО «Экзон», по отпускной цене – 4,52 BYN.

Контрактная цена на лекарственное средство Ксарелто (международное непатентованное наименование – ривароксабан) 15 мг №28, производство Bayer Pharma AG, Германия, составляет 68,60 EUR, расчетная отпускная – 157,69 BYN соответственно. При этом в большинстве стран Европейского региона, в том числе в Польше (по имеющимся в распоряжении Министерства здравоохранения сведениям, предоставленным польским регуляторным органом), цена на данное лекарственное средство составляет ориентировочно 70 EUR за 28 таблеток в дозировке 15 мг.

Такая высокая цена связана с тем, что указанное лекарственное средство представляет оригинальную разработку компании Bayer, на него не истек срок патентной защиты, и в настоящее время компания Bayer является единственным производителем и поставщиком указанного лекарственного средства, что позволяет ей осуществлять жесткую ценовую политику при поставках лекарственного средства Ксарелто.

Также следует отметить, что указанная автором цена 162,5 PLN за 28 таблеток лекарственного средства Ксарелто 15 мг является возмещаемой ценой за две упаковки данного лекарственного средства в фасовке по 14 таблеток, остальная часть цены которого гражданам Польши субсидируется. Розничная цена на лекарственное средство Ксарелто 15 мг в Польше без учета возмещения составляет: за 14 таблеток – 142,87 PLN (34,1 EUR), за 28 таблеток – 375 PLN (89,5 EUR), при этом данная фасовка не возмещается, за 42 таблетки – 411,33 PLN (98,17 EUR) и за 100 таблеток – 1400 PLN (334,14 EUR) данная фасовка также не возмещается.

Обращаем внимание, что лекарственное обеспечение лечебного процесса организовывается во всех странах, в том числе в Республике Беларусь, с учетом международных непатентованных наименований, а не торговых названий конкретных зарубежных производителей.

Отечественными предприятиями нарабатываются аналоги наиболее востребованных лекарственных средств импортного производства, по более низким ценам. Номенклатура отечественных лекарственных средств постоянно расширяется, в том числе за счет освоения современных востребованных лекарственных средств по значительно более низким ценам.

В настоящее время в Республике Беларусь функционирует ряд информационно-справочных сайтов, например, pharma.by, tabletka.by, 103.by, на которых в режиме реального времени каждый пациент может уточнить наличие конкретного лекарственного средства, его цену в разных аптеках, а также наличие в реализации и цен его аналогов с учетом международного непатентованного наименования, дозировки и формы выпуска.

В аптеках в достаточном количестве имеются в наличии лекарственные средства разных производителей и ценовых категорий, таким образом, пациентам предоставлено право выбора назначенного лекарственного средства с учетом его ценовой доступности.

Согласно данным Национального статистического комитета Республики Беларусь индекс потребительских цен на группу «медикаменты» в январе-июне 2017 года составил 98,43%: от 97,73% – на группу «средства для лечения крови и кроветворных органов» до 99,49% – на группу «средства для лечения дыхательной системы» (индекс потребительских цен на год установлен в целом по республике в размере 109,0%, на январь-июнь – 106,7%).

Обращаем внимание, что в газете «Народная Воля» повторно публикуется материал, представляющий скрытую рекламу лекарственных средств – указываются конкретные торговые названия и страны их происхождения, в том числе лекарственных средств реализуемых исключительно по назначению врача, реклама которых запрещена, также указываются их показания к применению, в ряде случаев недостоверные (для лекарственного средства Эссенциале форте Н отсутствует показание к применению «профилактика образования желчных камней»). Таким образом, читатели газеты вводятся в заблуждение относительно терапевтических свойств лекарственных средств вследствие чего потенциально может быть нанесен вред их здоровью.

По вопросу закупок медицинского оборудования в Республике Беларусь в сравнении с закупками аналогичного оборудования в Российской Федерации сообщаем следующее.

За 2015–2017 гг. для учреждений г.Москвы и Московской области проведено 15 государственных закупок, по результатам которых были заключены договора на поставку 16 магнитно-резонансных томографов.

В Республике Беларусь за этот же период по результатам процедур государственных закупок приобретено 2 магнитно-резонансных томографа.

В 2016 году стоимость магнитно-резонансного томографа модели Optima MR450w производства GE Medical Systems LLC составила 1.819.999,00 USD, в том же году стоимость в Москве была эквивалентна 1.832.863,75 USD, при этом, согласно заключению главного внештатного специалиста по лучевой диагностике и терапии Министерства здравоохранения скорректированная стоимость с учетом комплектации сравниваемых томографов в г.Москве составила бы 1.994.856,37 USD.

Стоимость медицинского оборудования в Республике Беларусь и Российской Федерации находятся на сопоставимом уровне, с учетом различий в комплектациях медицинского оборудования, объемов закупок и сроков гарантийного обслуживания.

Министерство здравоохранения предлагает разместить в следующем выпуске информацию, опровергающую недостоверные факты, указанные в упомянутой статье.

Учитывая вышеизложенное, наличие нарушений законодательства о рекламе в отношении лекарственных средств, а также недостоверных сведений о проведении государственных закупок медицинского оборудования, сообщаем, что Министерство здравоохранения оставляет за собой право направить публикацию газеты «Народная Воля» с соответствующими комментариями в Министерство антимонопольного регулирования и торговли.

В.А.МАЛАШКО, министр здравоохранения Республики Беларусь.

ВІНШУЕМ!

Па праекце Геніка Лойкі ў Кішынёве будзе ўзведзены помнік Скарыну

У конкурсе эскізных праектаў удзельнічалі дзевяць чалавек. Найбольш выразны вобраз беларускага першадрукара атрымаўся ў мінскага скульптара Геніка Лойкі.

Ёсць інфармацыя, што помнік з'явіцца ў Кішынёве ўжо сёлетняй восенню. Ён будзе ўстаноўлены ў скверы насупраць будынка, у якім месціцца Пасольства Беларусі ў Малдове.

Кацярына РЫЖАНКОВА.

КОШТЫ

За колькі можна купіць кватэру ў сталіцы?

Больш за ўсё купляецца ці прадаецца кватэр стандартных спажывецкіх якасцяў, якія не патрабуюць сучаснага рамонту.

Паводле дадзеных агенцтва нерухомасці «Твая сталіца», прычына папулярнасці такіх кватэр у іх цэнавай даступнасці – у сярэднім каля 38 тысяч долараў для аднапакаёвых, 50 тысяч – для двухпакаёвых і 62 тысяч – для трохпакаёвых кватэр. Пераважная большасць такіх кватэр размяшчаецца ў дамах 1970–1990-х гадоў пабудовы.

Гатовыя да пражывання кватэры са свежым сучасным рамонтам, а ў шэрагу выпадкаў з мэбляй і бытавой тэхнікай, як правіла, каштуюць на 20 працэнтаў даражэй. Так, сярэдні кошт аднапакаёвай, гатовай да пражывання кватэры гэтым летам складае 45 тысяч долараў, двухпакаёвай – 60 тысяч, трохпакаёвай – 75 тысяч долараў.

Кватэры ў дамах пабудовы пасля 2009 года з добрым рамонтам, мэбляй, а магчыма, і бытавой тэхнікай каштуюць у залежнасці ад плошчы і месцазнаходжання: ад 46 да 60 тысяч долараў – аднапакаёвыя; ад 67 да больш за 100 тысяч – двухпакаёвыя; ад 95 тысяч і больш – трохпакаёвыя. Без добрага рамонту і мэблі: ад 43 да 55 тысяч; ад 50 да больш за 77 тысяч; ад 77 да 90 тысяч долараў адпаведна.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

З-за перагружанасці газеты матэрыяламі аператыўна, у дні работы сесіі Парламенцкай асамблеі АБСЕ, надрукаваць інтэрв'ю вядомага апазіцыянера Віталія Рымашэўскага не ўдалося. Але лічым, што яго выказванні не згубілі актуальнасці і сёння.

На карысць усім

Віталій РЫМАШЭЎСКІ, сустаршыня аргкамітэта па стварэнні партыі "Беларуская Хрысціянская Дэмакратыя":

– Рэзалюцыя з крытыкай Беларусі, якая была выключана з выніковай Мінскай дэкларацыі, несумненна, больш камфортная для беларускіх улад. Гэта стала магчымым таму, што, па-першае, многія дэпутаты з Усходняй Еўропы лаяльныя да аўтарытарных рэжымаў. Па-другое, пры галасаванні не было дастатковай мабілізацыі – частка дэпутатаў Заходняй Еўропы папросту раз'ехалася, не дачакаўшыся выніковага галасавання. Па-трэцяе, Захад і ЗША надаюць намнога меншае значэнне Парламенцкай асамблеі АБСЕ, чым краіны Усходняй Еўропы. Яны лічаць, што ўсе рашэнні і рэзалюцыі АБСЕ носяць дэкларатыўны характар і не нясуць ніякіх канкрэтных палітычных наступстваў.

Тым не менш не варта недаацэньваць прайшоўшую Парламенцкую асамблею АБСЕ.

Дзякуючы мінскай асамблеі адбыліся сустрэчы заходніх дэпутатаў з беларускай дэмакратычнай апазіцыяй. У хрысціянскіх дэмакратаў яны былі вельмі важныя, на самым высокім узроўні. Напрыклад, з кангрэсменамі ЗША мы абмяркоўвалі палітыку ў Беларусі на працягу трох гадзін. Упэўнены: такія сустрэчы адбыліся таксама і ў маіх калег. І не толькі з амерыканцамі.

Прадбачачы крытыку на адрас Беларусі, Аляксандр Лукашэнка ў сваёй прамове на ўрачыстым адкрыцці вымушаны быў пайсці на такія завярэнні з нагоды АЭС, якія да гэтага ніколі раней не гучалі. Мы пачулі словы аб гатоўнасці разам з літоўцамі будаваць, эксплуатаваць і правяраць атамную электрастанцыю. Раней беларускія ўлады літоўцаў проста ігнаравалі, стараліся пераступіць цераз іх меркаванне, размаўляючы пераважна з Германіяй, Францыяй ці ўвогуле з МАГАТЭ.

На палях афіцыйнай асамблеі адбыўся «круглы стол» апазіцыі з прадстаўнікамі ўлады. На ім прагучалі заявы аб гатоўнасці стварыць пляцоўку дыялогу для перамоў апазіцыі і ўлады. Таму гэта прагучала ў зале пасяджэнняў Парламенцкай асамблеі і, думаю, было адзначана ўсімі пасламі і дэпутатамі.

Зыходзячы з гэтага, можна казаць, што беларускім уладам не ўдалося стварыць дабратворную карцінку аб вясёлкавай Беларусі, у якой няма праблем. Беларускім уладам не ўдалося схаваць ад еўрапейцаў сапраўдны стан рэчаў з правамі чалавека ў Беларусі. Нягледзячы на тое, што ў выніковую дэкларацыю рэзалюцыя з крытыкай Беларусі не ўвайшла, яна была падтрымана дэпутатамі сямі вядучых еўрапейскіх дзяржаў. Гэта азначае іх адназначную пазіцыю па гэтым пытанні. І гэта пазітыўны сігнал.

Галасы, якія прагучалі супраць крытычнай рэзалюцыі па Беларусі, ішлі ў асноўным з краін Усходняй Еўропы. На іх моцна ўплывае Крэмль. І я таксама назваў бы гэты сігнал пазітыўным. Таму што ў Еўропе гэта будзе ўспрынята як чарговае сведчанне ўзмацнення ўплыву Крамля. Як сігнал таго, што Еўропа недастаткова абараняецца, што Крэмль, як і раней, захоўвае свой уплыў на адыёзных і лаяльных да Крамля палітыкаў Захаду.

СТАТЫСТЫКА

820 рублёў – сярэдняя зарплата

Такую лічбу агучыў Белстат. Паводле яго падлікаў, за чэрвень сярэдні заробак у краіне склаў 819,3 рубля, што эквівалентна 433 доларам. Гэта без уліку розных вылічэнняў.

У Мінску сярэдняя зарплата – 1143,1 рубля. Відома ж, на рукі было выдадзена менш, з гэтай сумы трэба вылічыць падаткі.

Ігар КАРАЛЬКОЎ.

СТАЛА ВЯДОМА...

Дачакаемся!

З 26 кастрычніка ў Беларусі зноў будзе працаваць місія Міжнароднага валютнага фонду. Ёсць спадзяванні, што адновіцца дыялог аб новай крэдытнай праграме. Зразумела, адначасова паўстане пытанне аб 6 пэўных рэформах з боку дзяржавы.

Святлана ПУГАЧ.

ШЛАГБАУМ

Блакіруюць...

Федэральная служба па ветэрынарным і фітасанітарным наглядзе Расіі ў чарговы раз выявіла шэраг парушэнняў у прадукцыі беларускіх прадпрыемстваў.

З сённяшняга дня "Россельхознадзор" уводзіць часовыя абмежаванні на пастаўку ў Расію жывёлагадоўчай прадукцыі дзвюх беларускіх кампаній – «Беларуснафта-Асобіна» і Маладзечанскага малочнага камбіната.

Акрамя таго, на прадукцыю шасці беларускіх кампаній уведзены ўзмоцнены лабараторны кантроль (у сувязі з выяўленнем у мясной прадукцыі рэшткаў антыбіётыкаў).

ЛІЧБА ДНЯ

На колькі аштрафавалі жыхара Віцебска, які сарваў з крамы дзяржаўны сцяг

Жыхара Віцебска судзілі па артыкуле 370 Крымінальнага кодэкса.

Мужчыну прызналі вінаватым у знявазе дзяржаўнага сцяга і прысудзілі 100 базавых велічынь штрафу. Аднак з улікам таго, што абвінавачаны двое сутак знаходзіўся пад вартай, памер штрафу знізілі да 80 базавых.

(Радыё Свабода.)

ГАСЦЁЎНЯ «НАРОДНАЙ ВОЛІ»

Алена АНІСІМ:

«Сваё каханне я знайшла на стадыёне»

Хутка будзе год, як намесніца старшыні ГА "Таварыства беларускай мовы" Алена Анісім стала дэпутатам Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу. Пра малавядомыя факты свайго жыцця, пра сям'ю, палітыку і дэпутацкія заробкі яна распавяла ў гутарцы з карэспандэнтам "Народнай Волі".

...Мы п'ём каву, і Алена Мікалаеўна пачынае з успамінаў пра дзяцінства і родную вёсачку Савані, што ў Стаўбцоўскім раёне.

– Вырасла я ў сям'і педагогаў, – распавядае яна. – У 1960-я гады жыццё было ў нейкай ступені лягчэйшае, чым у 1940–1950-я, таму што пэўны дабрабыт людзі мелі. Але ўсё роўна з дзяцінства запомнілася, як у крамах прадавалі ў нагрузку ржавы селядзец, як бацька ездзіў у Мінск за прадуктамі...

У школу мяне ўзялі вучыцца раней часу "ўмоўна". І толькі таму, што бацькі былі настаўнікі. Яны не хацелі мяне ні з кім пакідаць дома, а я ўжо ў чатыры гады чытала. Увогуле, гэта была мара бацькі – навучыць мяне чытаць. У сям'і было трое дзяцей (я і два старэйшыя браты), відаць, хацелася як мага больш перадаць самай малодшай. Памятаю, давалі мне ў рукі "Настаўніцкую газету", і, пакуль мне па складах чыталі слова "настаўніцкая", я ўжо сама выдавала: "Газета". З таго моманту і адчула сябе пісьменным чалавекам. Таму ў школу пайшла раней, у класе вучылася з дзецьмі, якія былі старэйшыя на годпаўтара. Першы год мяне не запісвалі, але, калі ўбачылі, што са школьнай праграмай добра спраўляюся, то ў другі клас ужо афіцыйна прынялі.

– А хто больш займаўся вашым выхаваннем?

– У сям'і большым быў мужчынскі ўплыў. Для мяне і сёння мужчына – гэта энергія, інтэлект, воля, смеласць, прынцыповасць. Бацька сам пастаянна павышаў сваю адукацыю і мяне падштурхоўваў да нечага новага. Напрыклад, навучыў катацца на каньках, калі мне было шэсць гадоў. Пасля гэтага я так палюбіла канькі, што кожны год зімой хадзіла на лёд.

Дарэчы, мая мама добра грала на гітары і спявала ў настаўніцкім гуртку, дый бацька любіў спяваць. І менавіта ён прывіў мне любоў да спеваў, а пасля пачаў вучыць французскай мове, хаця сам выкладаў нямецкую.

– Якія прадметы вашы бацькі выкладалі ў школе?

– Мама – матэматыку, а бацька – рускую і беларускую мовы, а часам і нямецкую. Шчыра кажучы, яны рэдка сачылі за маёй паспяховасцю, тут ужо больш была мая персанальная адказнасць. Таму вучылася так, каб не было сорамна бацькам-педагогам, хаця мяне вучылі іншыя настаўнікі.

Я вельмі шмат чытала, і часам мяне нават выпіхвалі на вуліцу, каб падыхала свежым паветрам. Праўда, потым з вуліцы трэба было назад зацягваць у хату. Але тут ужо ў выхаванні дапамагалі старэйшыя браты, і мне таксама хацелася нешта ўзяць ад іх. Яны абодва закончылі філалагічны факультэт, пайшлі па бацькавых слядах. Я таксама пачала стаць настаўніцай, гэта, мабыць, ужо быў нейкі запраграмаваны код – працягваць бацькоўскую справу.

Дарэчы, у той час была такая модная спецыяльнасць, як ЭВМ, і я ўжо сур'ёзна падумвала, каб пайсці па гэтым шляху. Пазнаёмілася з дзяўчынай, мы збіраліся разам паступаць. Але за дзень да падачы дакументаў бацька сказаў так: "Адгаворваць не буду, але ці цікава табе будзе працаваць з электронна-вылічальнымі машынамі?" І вось тая няззмушаная парада прымусіла мяне задумацца. Дакументы я перадумала падаваць. Тым больш што любіла танцаваць, марыла, акрамя ўсяго іншага, паступіць у харэаграфічнае вучылішча. Праўда, і тут з'явілася праблема. Па ўзросце ў вучылішча падыходзіла, а па адукацыі ішла з апярэджаннем на два гады. Зразумела, што ісці ў сёмы клас замест дзявятага мне не хацелася. Адным словам, лёс склаўся так, што паступіла ў БДУ таксама на філалагічны факультэт.

– Студэнцкія гады – вясёлае жыццё...

– Хапала ўсякага. Былі будаўнічыя атрады, працавала гідам-перакладчыкам, што давала магчымасць падарожнічаць. Першыя два гады жыла ў сваякоў, а затым са знаёмай дзяўчынкай здымалі пакойчык у кватэры. Пасля далі пакой у інтэрнаце...

– Кажуць, што зараз хлопцы на філфаку – даволі рэдкія экспанаты. У вашы часы было гэтак жа?

– У наш час хлопцаў на філалагічным факультэце хапала. Са мной вучыліся Вінцук Вячорка, Сяргей Запрудскі, Лёня Балтушкін, Дзмітрый Харытонаў, Анатоль Клімовіч і яшчэ шмат хто...

А ўвогуле, не да хлопцаў было, грамадскае жыццё кіпела. Менавіта на нашым курсе ўзнікла спеўнадраматычная "Майстроўня". І беларуская мова стала адным [illegible]

тым курсе разам з групай іншых дзяўчат, якіх таксама не радавалі перспектывы незамужняга жыцця, пачала хадзіць на стадыён, які знаходзіўся побач з інтэрнатам. Апраналі трыко "ў абцяжку", рабілі там нейкія практыкаванні, займаліся аэробікай. Побач з намі вучыліся і жылі фізікі і матэматыкі, і яны часам з'яўляліся на стадыёне. Адным словам, мяне заўважылі менавіта там. Да таго ж мой будучы муж, які вучыўся на фізікаматэматычным факультэце, у інтэрнаце яшчэ і дыскатэкі арганізоўваў, таму знаёмства працягнулася ў больш музычнай абстаноўцы. А ўжо праз год мы ажаніліся.

– Вяселле ў Мінску было?

– У вёсках. Спачатку ў мяне адгулялі, затым паехалі ў Баранавіцкі раён да мужа. Дарэчы, быў цікавы момант, калі госці з боку мужа да нас на вяселле дабіраліся. Дарогу яны добра не ведалі, нашу вёску праехалі і рушылі далей. А нявеста чакае-чакае – жаніха няма. І мой брат, які працаваў у той час у міліцыі (лёс склаўся так, што пасля філфака ён перайшоў на працу ў праваахоўныя органы), паспрыяў таму, што калегі, якія стаялі на пастах, своечасова дапамаглі жаніху, што заблукаў са сваім вясельным поездам, знайсці дарогу да нявесцінага дома.

– Знайшоў ці, можа, ужо дадому накіраваўся?

– Прывезлі, куды ж ён схаваецца! *(Смяецца.)* Памятаю, на вяселлі было шмат людзей, а нашы сваякі, якія ехалі з Літвы, таксама па дарозе перажылі прыгоду – перакуліліся на "Жыгулях" у кювет. А яшчэ запомнілася, што сын старэйшага брата захацеў сядзець за сталом побач са мной. Блізкія мужа [illegible]

садок. [illegible]

[illegible]

Алесь СІВЫ.

ЭВРИКА!

Еда из углерода и водорода

Фнские ученые разработали метод недорогого производства пищи лишь при помощи углерода и водорода. Они утверждают, что продукт мог бы спасти от голода бедные страны и к тому же улучшить экологию.

Метод разработали в Техническом университете Лаппеенранта и Исследовательском технологическом центре VTT. Для создания пищи – коричневой кашицы, вкусовые свойства которой не уточняются, используются одноклеточные организмы. Им для роста нужны лишь углерод и водород.

Старший исследователь VTT Юха-Пекка Питкянен указывает, что это путь к экологически чистому производству, которое не требует продуктов сельского хозяйства и использования пестицидов: «Мы просто пользуемся многообразием природы. Существуют организмы, которые могут использовать водород как источник энергии. Его можно получить из электричества, а электричество добывать с помощью солнечных панелей».

КТО УШЕЛ...

Умер первый советский миллионер

В возрасте 67 лет умер бизнесмен Артем Тарасов – один из самых известных участников кооперативного движения в СССР конца 1980-х годов, первый легальный миллионер СССР, как называют его российские СМИ.

В 1989 году он стал вицепрезидентом Союза объединенных кооперативов СССР, а в 1990-м – народным депутатом РСФСР.

О том периоде Тарасов позднее говорил в интервью: «Это был 1989-й – год такого экстаза демократического, когда люди шли на баррикады. Когда не думали ни о каких деньгах. Наоборот, хотелось изменить мир, хотелось объяснить людям, что единственный вариант успешности в мире, в странах – это свободная рыночная экономика, и мы тогда были ее представителями».

В 1996 году Тарасов выдвинул свою кандидатуру для участия в выборах президента России, но Центральная избирательная комиссия его не зарегистрировала. Он жил в Лондоне, в 2002 году решил вернуться в Россию.

Известность как первый легальный советский миллионер Тарасов приобрел после того, как по решению возглавляемого им кооператива «Техник» ему выписали зарплату в 3 миллиона рублей за январь 1989 года. Это произошло всего через два года после регистрации кооператива.

С этой зарплаты Тарасов оплатил партийный взнос в КПСС в размере 3%, а также все налоги, в том числе – налог на бездетность в 180 тысяч рублей. Средняя зарплата в стране в то время равнялась 120 рублям.

«Для меня тогда не было неожиданности, что так разделилось общество. Жуликом меня считали те, кто говорил: «Зачем он засветил свои капиталы?»

«А все остальные, включая директоров крупнейших предприятий, меня поддержали, поэтому я остался просто, грубо говоря, жив. Потому что они влияли в то время на Рыжкова, Горбачева, на Павлова и говорили: «Оставьте его в покое. Мы приносим стране миллиарды, а получаем 200–300 рублей зарплату. Почему этот человек, который честно пришел и сказал, что вот моя зарплата, вот так я ее получил, – подвергается преследованию?» – говорил Тарасов в интервью радио «Эхо Москвы».

ДИПКУРЬЕР

Мартин ОБЕРГ:

«Я сюда обязательно вернусь!»

Чрезвычайный и Полномочный Посол Швеции Мартин Оберг перед своим отъездом из Беларуси ответил на несколько вопросов «Народной Воли».

– На днях вы устроили большой прощальный прием по случаю завершения вашей дипломатической миссии. В «Фейсбуке» было много фотографий с этого мероприятия. Вам наверняка за этот вечер сказали тысячи приятных слов...

– Я организовал прием для того, чтобы лично сказать спасибо друзьям и партнерам посольства. Теплых слов на самом деле прозвучало немало – и мне говорили, и я говорил.

– В сентябре в Минск приедет новый посол Швеции. Для вас эти четыре года пролетели быстро? Или, может, хотелось бы здесь еще немного задержаться?

– Когда работа интересная, время всегда пролетает незаметно! Но такова жизнь дипломата – мы долго на одном месте, к сожалению, не задерживаемся.

– Уже знаете, где будете работать?

– В Стокгольме, в МИД.

– Помните свои ощущения, когда впервые приехали в Минск?

– Да. Прежде всего это было любопытство. Еще было чувство ожидания. И немного напряженности. Дело в том, что тогда отношения между нашими странами переживали не самый лучший период.

– А сегодня как бы вы их охарактеризовали?

– Отношения между нашими странами можно назвать нормальными, я даже сказал бы – добрососедскими, хоть географически мы не являемся соседями.

Конечно, далеко не во всех сферах у нас есть полное взаимопонимание, наши взгляды по некоторым вопросам, может быть, не совсем совпадают. Но самое главное, что у нас есть диалог об этом. Прямой, но уважительный.

– На что Беларусь и Швеция смотрят принципиально по-разному?

– Есть ряд вопросов, которые касаются прав человека и демократии, тут у нас имеются некоторые расхождения.

– Вы приехали в Беларусь в ранге Временного Поверенного, а уезжаете послом. Это ваша победа?

– Я так не думаю *(улыбается)*. Это просто результат улучшения отношений между нашими странами. Для этого и Беларуси, и Швеции нужно было приложить немало усилий, внести свой вклад в эту огромную работу. Поэтому я думаю, что это совместный успех. Но нам еще есть над чем поработать!

– Вам удалось реализовать в Беларуси все свои планы?

– Остались вопросы, которые я не смог решить, но очень хотелось бы. Однако жизнь посла в некотором смысле непредсказуема, и во время работы могут возникать новые проблемы и новые задачи, требующие разрешения. Поэтому решение некоторых вопросов я вынужден буду передать своей преемнице.

– Что вас больше всего неприятно удивило в нашей стране?

– Нули, которые были на ваших старых деньгах. Я очень долго не мог к ним привыкнуть! Сейчас стало проще.

– А у нас в последнее время многие говорят о том, что после деноминации цены поползли вверх...

– Я работал в Хельсинки, когда Финляндия перешла от марки к евро. И в Хельсинки тоже говорили, что все стало резко дороже. Наверное, это неизбежный процесс...

– Почти два года назад от имени Александра Лукашенко вам передали презент – книги Нобелевского лауреата Светланы Алексиевич. Вы случайно в ответ не презентовали ему сборник стихов шведского Нобелевского лауреата Тумаса Транстремера в переводе Лявона Борщевского?

– Думаю, не стоит публично обсуждать подарки, которые президент делал мне и которые получал в ответ.

– Некоторых послов, когда они заканчивают свою миссию, принимает президент. Вы не обиделись, что вас не пригласили на такую аудиенцию?

– Не думаю, что стоит расценивать это как какойто сигнал. Тем более что в Беларуси нет такой традиции, когда президент принимает каждого дипломата, покидающего страну. Я прекрасно понимаю, что ваш президент занят. Сейчас, например, лето, а он до сих пор не в отпуске. Да и в Швеции, кстати, не принято, чтобы послы перед отъездом посещали короля. Так что я не вижу в этом ничего особенного.

– Что вы хотели бы сказать руководству Беларуси на прощание?

– Не только руководству страны, но и всем белорусам хотел бы пожелать удачи в развитии демократической, свободной, суверенной и процветающей страны!

– Неделю назад вы встречались с министром иностранных дел Владимиром Макеем и обменялись мнениями о путях дальнейшей активизации белорусско-шведского диалога. Вы всегда находили с министром взаимопонимание по этим вопросам?

– У меня с представителями МИД всегда был хороший, уважительный диалог. Они успешно справляются со своей работой. И я рад, что мы слышали друг друга.

– На недавней сессии ПА ОБСЕ резолюцию литовских парламентариев, раскритиковавших строительство Белорусской АЭС, заблокировали по инициативе Швеции. Литовцы возмутились: это удар в спину от страны, для которой охрана окружающей среды и права человека являются стратегическими приоритетами. Как вы отнеслись к этой истории?

– Не Швеция заблокировала принятие этой резолюции. Господин Хэрстед (Härstedt) выступил в качестве председателя рабочей группы по Беларуси. Некоторые связали эту историю с каким-то изменением позиции Швеции по поводу охраны окружающей среды, правам человека. Это совсем не так. Вся загвоздка была в том, что та спорная резолюция – смесь разных вопросов. Если хотите, скажу прямо: резолюция обо всем – это резолюция ни о чем. Поэтому большинство в комитете ассамблеи проголосовали за то, чтобы ее не принимать.

– На взаимоотношениях Швеции и Литвы это может сказаться?

– Мы много обсуждали этот вопрос с нашими литовскими коллегами. Не думаю, что осталась почва для конфликта.

– Вы как-то признались, что стали немного лучше понимать белорусскую душу после того, как прочитали книги Светланы Алексиевич. А что для вас в Беларуси так и осталось загадкой?

– Люди. Белорусы очень теплые и гостеприимные люди. Я был приятно поражен щедростью и открытостью ваших людей.

– Вы любили из столицы выбираться в глубинку...

– К сожалению, я не во всех регионах успел побывать. Например, не доехал до Могилева. Но я не мог сделать это чисто физически – вначале я работал здесь один, нагрузка была очень большой, поэтому не успевал.

– Большой популярностью в Беларуси пользовался ваш предшественник Стефан Эрикссон. Он говорил по-белорусски, для многих представителей демократической общественности был, как говорится, своим в доску. Его и сегодня называют большим другом Беларуси. Получив назначение в Минск, вы не боялись, что вас постоянно будут сравнивать с ним?

– Я об этом не думал. Мы со Стефаном коллеги. Дипломаты действительно все разные, но это не мешает им хорошо делать свою работу.

– В Минске вы были вместе с супругой. Какие у нее впечатления от белорусского периода жизни, от магазинов?

– Женам дипломатов всегда труднее. Но супруге не было здесь скучно.

Что касается магазинов и ресторанов, то, должен заметить, за те четыре года, что провел здесь, произошло большое развитие. В этом смысле Минск сегодня меньше отличается от европейских городов.

Кстати, впервые я попал в Беларусь в 1997 году. Тогда здесь все было совсем не так, как сегодня...

– Многие дипломаты, уезжая, соблюдают правила хорошего тона и говорят: *«Часть моего сердца навсегда останется в вашей стране»*. У вас к Беларуси останется какая-то сердечная привязанность?

– Беларусь не совсем соответствует тому имиджу, который сформировался о ней в Западной Европе. Если вы долго живете на одном месте, вы как бы становитесь его частью. Я во многих странах жил, но в моем сердце есть еще место и для Беларуси. Я сюда обязательно вернусь! Меня спрашивали, приеду ли я сюда как турист. Может быть, не сразу, потому что есть еще много стран, где я вообще не бывал. Но через некоторое время, уверен, приеду снова. Нужно возвращаться в те места, где тебе было хорошо.

– У вас впереди почти месяц отпуска. Где намерены его провести?

– В Швеции. У меня есть дача в лесу. Там растут ягоды и даже грибы. Я люблю там бывать. Это очень похоже на белорусскую реальность, правда?..

Марина КОКТЫШ.

НУ И НУ!

«Часы Путина» проданы неизвестному покупателю за 1 млн евро

Аукционный дом в Монако рассказал о продаже с молотка часов, владельцем которых обозначен Владимир Владимирович Путин. Дорогостоящую модель Patek Philippe Triple Complication получил неизвестный покупатель.

Привлекшие внимание журналистов часы Patek Philippe Triple Complication, которые были выставлены на аукцион Antiquorum с гарантийными документами на имя Владимира Владимировича Путина, ушли с молотка 19 июля.

Лот номер 239 (Часы Patek Philipp Platinum Vladimir Putin) был продан в первый день аукциона (проходит с 19 июля по 21 июля), сообщили Русской службе Би-Би-Си в компании Monaco Legends.

Модель Patek Philippe 5208P Triple Complication с платиновым корпусом, вечным календарем и золотым циферблатом очень редкая, поскольку ее производят ограниченными партиями, сообщали в Monaco Legends. Купить ее можно лишь по специальному заказу и только по запросу от особенных клиентов.

Покупатель заплатил за эти часы 1,054 миллиона евро, сообщили Би-Би-Си в Monaco Legends.

Информация о том, кто стал новым владельцем часов, засекречена аукционом. «Часы проданы, и мы не можем раскрыть имя нового владельца по причинам конфиденциальности этой информации», – говорится в ответе председателя Monaco Legends Motors Клода Коэна, поступившего в адрес Русской службы Би-Би-Си.

Новости о том, что аукционный дом Antiquorum выставил лот с часами Patek Philippe Triple Complication, появились в начале июня на сайте онлайнмагазина по продаже часов Hodinkee. На фотографии на сайте была указана документация с именем владельца – Mr Vladimir Vladimirovic Putin.

Авторы сайта предполагали, что часы стоимостью порядка 1 млн долларов принадлежат президенту России. Однако пресс-секретарь президента Дмитрий Песков, отвечая на вопрос журналистов о продаже «часов Путина», назвал эту информацию фейком.

Однако позднее компания Monaco Legends, которая проводит аукцион Antiquorum, сообщила Русской службе Би-Би-Си, что часы Patek Philippe Triple Complication были приобретены «очень важной персоной в подарок человеку по имени Владимир Владимирович Путин».

В гарантийном паспорте Pathek Philippe в 99,9% случаев указано имя фактического покупателя часов, и лишь в самых исключительных случаях может быть указано имя другого человека, говорилось тогда в ответе, поступившем Би-Би-Си от аукционного дома.

У СОСЕДЕЙ

Какая армия в Литве...

Литовский парламент утвердил принципиальную структуру Вооруженных сил (ВС) страны и планы армейской структуры на 2023 год.

Депутаты решили со следующего года дать артиллерийской бригаде Zemaitija имя бригадного генерала Мотеюса Пячюлёниса.

Согласно принятому закону, общее предельное число служащих системы Минобороны в 2018 году устанавливается в пределах от 19 до 22 тысяч. Из них около половины будут профессиональными военными, численность добровольческих сил составит от 4,8 тыс. до 6,3 тыс., курсантов будет от 200 до 320, призывников – приблизительно от 4,2 тыс. до 4,6 тысячи.

В следующем году в Войске Литовском должно быть до 12 генералов и адмиралов, до 42 полковников и морских капитанов, до 207 полковников-лейтенантов и до 673 майоров и командор-лейтенантов.

Парламент установил, что в 2023 году в армии должно быть около 15 тысяч профессиональных военных, также должно вырасти количество представителей добровольческих сил.

BNS.

Президент Польши наложит вето на закон о судебной реформе

Вчера президент Польши Анджей Дуда заявил, что наложит вето на закон о реорганизации Верховного суда. Обсуждение и принятие парламентом судебной реформы сопровождалось многотысячными протестами по всей стране и резкой критикой со стороны Евросоюза.

В ночь на субботу 22 июля закон о реорганизации судебной реформы одобрил польский Сенат. Сейм принял его двумя днями ранее. Законопроект был инициирован консервативной правящей партией «Закон и справедливость» (ЗиС) и, среди прочего, позволял бы правительству увольнять и назначать судей Верховного суда.

Ранее Еврокомиссия подвергла резкой критике последнюю редакцию законов о судебной реформе и пригрозила Польше серьезными последствиями в том случае, если они вступят в силу. 19 июля вице-президент Еврокомиссии Франс Тиммерманс заявил, что ЕС может начать процедуру по 7-й статье Лиссабонского договора, предусматривающей санкции вплоть до лишения страны-нарушительницы права голоса.

ТЕНДЕНЦИИ

МВФ прогнозирует подъем мировой экономики за счет Европы

Мир находится в преддверии самого масштабного за последние десять лет скачка экономики, и его локомотивом выступит Европа. Таков прогноз аналитиков Международного валютного фонда (МВФ), распространивших вчера корректировки своего прогноза конъюнктуры мирового рынка, выпускаемого раз в полугодие.

Рост мировой экономики в 2017 году должен составить 3,5 процента, а в следующем – 3,6. А локомотивом должна выступить Европа. «Мы скорректировали прогнозы в сторону улучшения для многих стран еврозоны. В частности, это Германия, Франция, Италия и Испания, где рост экономики в первом квартале существенно превышает наши ожидания», – пишут аналитики.

НОВОСТИ НАУКИ И ТЕХНИКИ

В США заявили, что разобьют огород на Марсе уже в 2018 году

Специалисты уже давно планируют колонизацию Красной планеты человеком. Для того, чтобы первые жители Марса могли чем-то питаться, там нужно вырастить овощи, передает ФБА «Экономика сегодня».

В ближайшее время ученые хотят попытаться высадить на четвертой от Солнца планете такой неприхотливый овощ, как салат-латук.

По словам специалистов, данное растение требует совсем немного воды и света. Планируется, что салат будут выращивать в специальных теплицах.

Разведение огорода на Красной планете станет первым этапом ее колонизации. Затем, уже в 2026 году, на Марс могут прилететь первые люди.

Испытания нового препарата для лечения рака простаты дали «потрясающие результаты»

В частности, как сообщает New England Journal of Medicine («Медицинский журнал Новой Англии»), применение препарата «Абиратерон» (Abiraterone) на ранних стадиях заболевания спасает жизни многих пациентов.

Профессор Николас Джеймс из Университета Бирмингема, возглавляющий исследования, сообщил также, что этот препарат дает наиболее впечатляющие результаты из всех, которые ему когда-либо приходилось наблюдать при лечении рака простаты.

«Абиратерон», также известный как «Зайтига» (Zytiga), относится к препаратам гормональной терапии. В отличие от химиотерапии, когда медикаменты убивают клетки злокачественной опухоли, данный препарат препятствует поступлению к опухоли тестостерона, что не дает ей расти.

Смертельно опасная жара

Три четверти населения Земли столкнутся со смертельно опасной жарой к концу XXI века, заявляют американские и британские ученые. Соответствующее исследование о изменении климата опубликовано в журнале Nature Climate Change, кратко о нем сообщает The Independent.

Оценки ученых справедливы при условии, что выбросы парниковых газов в атмосферу не сократятся. В противном случае со смертельной жарой столкнется около половины населения планеты. Тяжелее всего погодные условия будут в тропических районах планеты.

По мнению ученых, климат меняется настолько быстро, что люди вряд ли успеют приспособиться к новым условиям.

Китайцы создали самую большую в мире солнечную батарею

Станция может без перерыва обеспечивать электроэнергией 100 тысяч человек.

Она уже интегрирована в сети электроснабжения провинции Анхой, рядом с которой расположена.

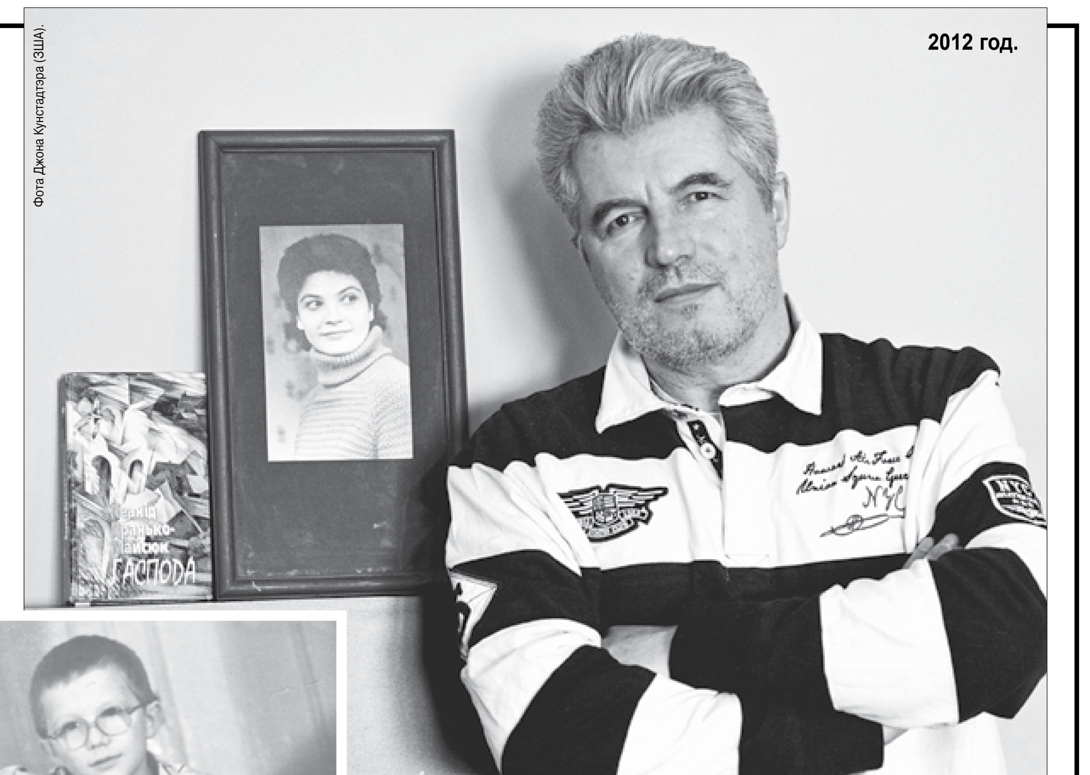
Интересно, что площадкой для нее стала водная гладь. Такая плавучая станция не только уменьшает потребность в землях, но и дает больше энергии благодаря охлаждающему эффекту воды.

Раньше рядом с озером добывали уголь, поэтому водоем сейчас сильно загрязнен и вода непригодна для использования.

ПРЫВАТНАЕ ЖЫЦЦЁ

Вольга ШЧАДРЫНА,
жонка Леаніда Дранько-Майсюка:

«Чалавек павінен слухаць сваю душу…»

2012 год.

1989 год.

Жонка паэта – гэта, вядома, асобная прафесія. Або прызначэнне. Тым больш такога вытанчанага, самабытнага паэта-лірыка, як Леанід Дранько-Майсюк. Ён прысвяціў жанчынам дзясяткі вершаў, гэта наогул галоўная тэма яго лірыкі – грэшная любоў да чужой жанчыны. Прычым, здаецца, ён (яго герой, натуральна!) да гэтай сітуацыі атрымлівае асалоду... А што робіць у гэты час яго жонка? Як ёй існуецца ў рэальным свеце побач з такой таленавітай пявучай птушкай?

Наша гутарка пацвердзіла мае здагадкі: Вольга – спакойная паўнаводная рака. У ёй, як у глыбокай вадзе, можа адбівацца неба, і цудоўная птушка, і буры праносяцца над ёй, і нават штормы. Але свае берагам яна не здрадзіць ніколі.

– Вольга, ведаю, што з беларускім паэтам Леанідам Дранько-Майсюком вас пазнаёміла Масква, не Мінск.

– З лёсам не размінешся. Лёня вучыўся ў Маскве ў Літаратурным інстытуце.

– Але вы, масквічка, вучыліся ў Мінску, у БДУ. Такі віраж...

– Ну, у вас дачка паехала ў Амерыку вучыцца, а мне таксама хацелася куды-небудзь з'ехаць ад бацькоў. А калі сур'ёзна, у мяне з Беларуссю былі даволі цікавыя адносіны. Мама – з Гомельшчыны, мы з сястрой кожнае лета ездзілі ў глыбокую вёску. І Мінск мне падабаўся, хацелася тут пажыць. А як гэта здзейсніць? Паступіць вучыцца! Але завочна, таму што ўжо працавала мантажніцай на тэлебачанні ў Маскве.

– Нечаканы выбар: з Масквы ў Мінск – гэта ж са сталіцы ў правінцыю.

– Не! Я так абсалютна не лічыла. Ды і заўсёды ішла па жыцці так, як мне хацелася. Лёня пасля заканчэння Літаратурнага інстытута таксама мог застацца ў Маскве, і хто-небудзь на яго месцы так і зрабіў бы. Шмат хто заставаўся ў Белакаменнай, дзеля маскоўскай прапіскі рабілі што заўгодна. У нас такога не было. Мы нетыповая сям'я.

– Ваша каханне – гэта было імгненнае азарэнне?

– Спачатку наша знаёмства выглядала як неабходнасць. У мяне набліжалася чарговая сесія, залік па беларускай мове. Мне, масквічцы, патрэбна была вусная практыка, але з кім? Кніжкі я, безумоўна, чытала, але гэтага мала. І вось мама, кансультант па беларускай літаратуры Саюза пісьменнікаў СССР, сама пазнаёміла мяне з Лёнем: размаўляй, дочачка, са студэнтам Літінстытута для практыкі. Мама нават узяла нам запрашальныя ў Дом літаратара – Яўген Еўтушэнка ў той вечар чытаў урыўкі са сваёй паэмы "Ягадныя месца". Быў снежань 1979 года. Мы дамовіліся аб сустрэчы па тэлефоне, яшчэ не ведаючы адно аднаго. Абмяняліся прыкметамі. Яго асноўная прыкмета: новае паліто пясочнага колеру. Мая: [illegible] Такая вопратка модная тады была ў Маскве, а для Лёні, як ён потым прызнаваўся, было дзіўна бачыць масквічку ў кажусе!

– Вы мелі выгляд, нібыта самі паходзілі з яго роднага Давыд-Гарадка!

– Так. Пасля вечарыны Лёня мяне праводзіў дадому. Я запрасіла кавалера-палешука на вячэрні чай. «Что желаете? Вот сыр у меня еще есть...» Лёня адказаў: «Сыр!» Як потым высветлілася, сыр ён цярпець не мог. «Почитать что-нибудь?» – спытала я дзеля ветлівасці. «Пачытаю!» Але я гляджу на гадзіннік – адзінаццаць вечара, мне назаўтра на працу, хачу спаць. А ён як пачаў чытаць вершы... Нарэшце я прызналася, што мне заўтра рана ўставаць, баюся праспаць. «Я вас пабуджу па тэлефоне!» І патэлефанаваў жа! З таго часу мы не развітваліся ні на дзень. Мне было 21, яму 22 гады. Праз паўгода я яму сказала: «Дранько, не пора ли нам оформить наши отношения?»

– Гэта значыць вы першая зрабілі яму прапанову?

– Так, я зрабіла. Таму што па давыд-гарадоцкіх мерках таго часу малады палешук без сваёй хаты не быў гатовы да шлюбу. Але я не хацела чакаць. Мне хацелася быць з ім тут і цяпер. Як-небудзь... Але для маёй маці, шчыра кажучы, гэта было нечаканасцю. Яна не ведала, што за край такі – Давыд-Гарадок, адкуль гэты дзіўны студэнт... З такімі кудлатымі валасамі... А ён тады любіў хадзіць з доўгімі валасамі.

– Але быў вельмі пяшчотны, далікатны...

– Так, і пяшчотны, і далікатны, мог гадзінамі расказваць вясёлыя гісторыі, а мог днём цэлым маўчаць, і слова ад яго не пачуеш... Лёня розны. І абсалютна арыгінальны. Я і па сёння да канца не ведаю, які ён... Але лічу яго апошнім сапраўдным давыд-гарадчуком. Сённяшнія гарадчукі нічым асаблівым не адрозніваюцца ад астатніх беларусаў, яны цяпер універсальныя. А тады, у 1970–1980-я, адрозніваліся – і гаворкай, і звычаямі, і прыказкамі, і прымаўкамі. Лёня ўсё гэта ўвабраў у сябе.

– А потым патроху выхоўвалі яго пад сябе? Абгабляваць – гэта нам, жанчынам, так уласціва.

– Не-не! Натура засталася ў чыстым выглядзе. У загс, памятаю, даехалі на метро. Дранько-Майсюк хваляваўся. Я з яго смяялася. Разумееце, для мужчын загс – гэта ўсё, рубікон. Калі ажаніліся, з'ездзілі ў Ленінград на тры дні – такі адпачынак далі мне тады на працы.

– А як вам падаліся яго бацькі?

– Маці была вельмі артыстычная таленавітая жанчына – «жывая газета», бо ўсё знала, пра ўсіх ведала, вельмі цікава ўмела расказаць. Бацька – той іншы, нягаваркі, але майстравіты. У Лёні бацькі і маці сышліся разам. Я Лёню доўга вывучала, такіх, як ён, я ніколі не сустракала. Думаю, мяне з ім звяло і каханне, і інтуіцыя...

– А як вас, масквічку, прыняў Давыд-Гарадок?

– «Навошто ўзяў з Масквы? Але што ўжо зробіш...» – прыблізна так казалі. Не разумелі, [illegible] А пасля я паехала ў Давыд-Гарадок з Масквы нараджаць...

– Тонкі дыпламатычны ход да мужавай радзімы?

– Не, я так далёка не думала. Адназначнага адказу і цяпер няма. Я не ведаю, але сёння не [illegible] рамантычнае, [illegible] дзяўчо... І вось [illegible] на восьмым [illegible] ляцім на [illegible] баяліся, што я [illegible] потым яшчэ [illegible] на начным [illegible] нармальныя [illegible] цяпер мой сын лічыцца народжаным у Беларусі! Што добра.

– Свякроў ацаніла ваш патрыятызм?

– Яна ацаніла трошкі іншае. Калі я ўжо нарадзіла, акушэрка як бы між іншым кажа: «Ой, ваш свёкар так п'е...» А я адказваю: «Затое ён выдатны цясляр!» Гэта чула свякроў, якая прыйшла мяне адведаць, і потым доўга хваліла: «Малайчына!» І я зразумела, што прайшла выпрабаванне. Мы адна да адной ставіліся з павагай, але блізкасці не было. Я заўсёды з ёй на «вы», звярталася да яе «Любоў Аляксееўна». Яна крыўдзілася: «Што ты як настаўніцу мяне завеш?»

– Што вас у мужу здзіўляе да гэтага часу?

– Талент і эрудыцыя. Ён выключны эрудыт. І літаратуру любіць па-сапраўднаму – беларускую, вядома, перш за ўсё! Для мяне Дранько-Майсюк – нацыянальны інтэлектуал, чалавек энцыклапедычных ведаў пра мастацтва і культуру.

– А вось успомніце: вы спачатку закахаліся ў паэта альбо ў маладога чалавека?

– Я думаю, усё ішло паралельна. Памятаеце, я казала: ён адразу ж пачаў чытаць свае вершы. Ды і даволі хутка мне давялося іх друкаваць на машынцы для дыплома.

– Вы па-ранейшаму першая чытачка твораў мужа?

– Так. Але я ніколі не кажу кампліментаў. Можа, з пункту гледжання Лёні гэта выглядае як мінус, але не кажу.

– А калі падабаецца?

– Тады гэта не камплімент, а праўда. Жорсткая праўда! Але, калі не падабаецца, кажу: «Прабач…»

– І што Леанід?

– Нічога. Паэт павінен слухаць толькі самога сябе. І, бывае, застаёмся кожны пры сваім. Хоць мы і пражылі разам вельмі шмат – 36 гадоў, – але ментальнасці ў нас розныя, і таму ўспрыманне рознае бывае. Апошнім часам Леанід больш займаецца архівамі і прозай. Пазалетась у "Верасні" і сёлета ў «Дзеяслове» выйшлі два ягоныя апавяданні пра Давыд-Гарадок, і гэта ўжо звышрэалізм, жорсткі рэалізм. Ён раней паэтызаваў Давыд-Гарадок, а цяпер – ніякай паэзіі.

– Адчуваецца расчараванне?

– Ёсць і такое… У нас краіна такая… Грамадства такое: людзям не патрэбна сваё. Я так лічу. Тым, хто займаецца беларускай культурай, вельмі цяжка. Няма належнай ацэнкі працы. А ў мяне ў сям'і іх двое, муж і сын, – яны любяць сваё. Але сваё іх не вельмі любіць! У мяне сын Васіль апантаны, з раніцы звоніць, напрыклад: «Мама, у паэта Алеся Дудара такія цудоўныя вершы!» І пачынае чытаць… Сын проста захоплены нашай літаратурай!

– І вам даводзіцца шукаць заробкі?

– Не, так казаць нельга. У нас у сям'і галоўны – Леанід Васільевіч. І гэта абсалютна неадменны закон. Лёня – выдатны муж! Уладзімір Караткевіч мне заўсёды пра яго казаў: «Не ведаю, за што табе так пашанцавала. Займела такога цудоўнага хлопца!» Караткевіч з мяне трохі пасмейваўся, бо я была тады маладая і манерная. Але Леаніду Дранько-Майсюку, я лічу, таксама пашанцавала, што ў мяне няма вялікіх матэрыяльных патрабаванняў. Яны ў меня вельмі сціплыя – тое, што ёсць, мне дастаткова. А для мужчын галоўнае – іх справа, яны жанаты са сваёй справай. Для Дранько-Майсюка яго творчасць – абсалютны прыярытэт, без свайго пісьмовага стала ён дакладна не можа. Я гэта бачу і паважаю.

– А ўласныя амбіцыі?

– У мяне не было амбіцый. Нават у школьным сачыненні я пісала, што мая мара – мець сям'ю. Увогуле я лічу, што нармальнае жыццё для жанчыны – гэта калі ёсць сям'я, асабліва калі ёсць дзеці.

– Леанід вельмі хутка праславіўся. Як вы ставіліся да яго славы?

– Так, ён хутка стаў запатрабаваны. Артыстычны, прыгожы, яго любілі запрашаць на тэлебачанне. Жанчынам падабаўся. Але я ставілася да ўсяго такога абсалютна спакойна. Усе прысвячэнні для Эл., для А. – гэта творчасць, гэта – калі ласка, хаця я не выключаю, што былі і канкрэтныя жанчыны, якія натхнялі яго на выдатныя вершы. На нашай сям'і гэта адмоўным чынам не адбілася. Я адрозніваю паэта ад мужа і звычайнага чалавека. Калі Леанід Дранько-Майсюк знаходзіцца за сваім сталом, гэта, як прынята казаць, іншая іпастась яго асобы.

– Вы любілі збірацца кампаніямі – мінскай багемай, так бы мовіць?

– Шчыра кажучы, гэта не так цікава, я ўвогуле не люблю так званую багему, вясёлыя кампаніі паступова пакінулі наш дом. Дарэчы, у кожнага з нас было сваё кола сяброў. Я працавала ў БЕЛТА і сябравала з журналістамі, а Лёня працаваў у выдавецтве "Мастацкая літаратура" – у яго былі свае сябры... Галоўнае тое, што ў нашай сям'і, у прасторы нашай кватэры стварыўся свой асаблівы свет, які для мяне заўсёды цікавейшы за тое жыццё, якое праходзіць за сценамі нашага дома.

– Леанід – чалавек цэльны. Ён не памяняўся, хоць усё вакол памянялася. І вось расплата: яго перасталі часта клікаць на тэлебачанне, на афіцыйныя святы, перасталі друкаваць у дзяржаўных выдавецтвах. Вы абмяркоўвалі з ім гэта пытанне? Гэта ж заробак, дабрабыт сям'і.

– Чалавек павінен слухаць сваю душу. Калі можа пераступіць маральныя прынцыпы, значыць, можа. Калі не можа – хай не пераступае, інакш будзе сабе даражэй. Леанід даволі балюча ўсё ўспрымае... Ён робіць так, як яму падказвае сумленне. У гэтым сэнсе ён несучасны. Ну што пра гэта казаць? Такім, як ён, жыць складана.

– А вам?

– Я абсалютны скептык.

– Побач з рамантыкам?

– Сапраўды. У Леаніда эмоцыі, пачуцці, а ў мяне Масква за плячыма. Масква цягне да прагматызму. Затое ў асабістым жыцці ў нас пачалося нейкае новае жыццё. Быццам новае каханне.

Алена МАЛОЧКА.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Не мелі ганьбы дэпутаты, бо «працавалі» без зарплаты

Прэзідэнт заявіў, што мае намер скараціць фінансаванне Палаты прадстаўнікоў.

Прыйшлі нішчымныя часы,
Ніхто не кажа, што багаты.
– Дык зацягніце паясы
І вы, панове дэпутаты, –
Сказаў краіны кіраўнік. –
Зарплаты вашыя абрэжу.
Ды каб, крый божа,
бунт не ўзнік,
Штосьць дам на ежу і адзежу…
Хоць словам тым няма цаны,
Вастрэй пытанні
ставіць трэба:
Ці заслугоўваюць яны
Увогуле кавалка хлеба?
Ці людзям гэты "легіён"
Дае належную аддачу?
Ці бачны іхняй працы плён?
Ва ўсякім разе я не бачу.
За тое, што радзіць змаглі
Самохаць два ці тры законы,
Хай маюць два ці тры рублі,
А не, як кажуць, куш шалёны.
Як правілі бальшавікі
(Усе мы добра помнім гэта),
Быў лёс улежны не такі
Чальцоў Вярхоўнага Савета.
Народ іх быццам выбіраў
(Так, як і зараз,
скажам прама),
Ды не было аддачы-спраў
Ад тых "абраннікаў" таксама.
Збіраліся гады ў рады,
Галасавалі па-цялячы,
Перад людзьмі тады-сяды
Яны рабілі справаздачы.
Сістэму ганячы саму,
Знявагай іх народ "не кратаў",
Не папракаў зусім. Чаму?
Бо ў іх, савецкіх дэпутатаў,
Было таксама пыхі шмат,
Ды мелі інтарэс не хціўы.
Ва ўсякім разе ім зарплат
За "дзейнасць"
тую не плацілі…

Валюты не стае ў казне, і ўлада нас «даіць» пачне

У Беларусі створаны важны юрыдычны і сацыяльны прэцэдэнт: у 33-гадовага мінчука суд Першамайскага раёна канфіскаваў 95 тысяч долараў, якія ён атрымаў за прададзеную кватэру. Аказваецца, прадаваць трэба было за беларускія рублі…

Дагэтуль рублі і даляры
Хадзілі ў краіне ўнутры.
Не мелі з-за гэтага кары
Ніякае мы, жыхары.
Улада не гнобіла люта,
І нас не душыла яна,
Хоць змушваў закон,
каб валюта
Хадзіла ў краіне адна.
Уладай імпэтна-заўзята
Рабілася наадварот:
Лічыла ў далярах зарплаты –
Каб мелі рабочы й араты
Па тысячы і па пяцьсот.
Мы чулі заўжды ад улады,
Даводзіла ўлада сама:
"Рабіце валютныя ўклады –
У тым крыміналу няма!"
Не дзіўна, што, маючы трохі
Замежных зялёных банкнот,
Ці ў банкі насіў,
Ці ў панчохі
Рассоўваў даляры народ.
І кожнага цешылі мары:
"Нямашака веры рублю,
Затое за тыя даляры
У фірме любой, на базары
Усё, што патрэбна, куплю!"
І так павялося, дарэчы:
Машыны, кватэры, дамы
І ўвогуле розныя рэчы
Далярам
Ацэньваем мы.
Таму ці нямашка здзеку,
Што так упяклі мінчуку,
Калі "за валютную здзелку"
Схапілі яго за руку?
Прадаў за даляры кватэру,
І грошы цяпер – канфіскат…
Не прымеце думку на веру –
Гатовы пайсці я ў заклад:
Улада на люд паспаліты
Цяпер "паляванне" пачне,
Бо трэба выплачваць крэдыты
І мала валюты ў казне…

* * *

Не ў тым заключаецца звада,
Што сёння ва ўжытку даляр,
А ў тым, што сучасная ўлада –
Галоўны ў краіне махляр…

100 ГАДОЎ ТАМУ…

Манеўры левых: пачаткі расколаў

Лета 1917 года ў палітычным сэнсе для нашага краю атрымалася далёка не зацішным. Дзейнасць Беларускага Нацыянальнага Камітэта (БНК) на чале з Раманам Скірмунтам (пра якога мы расказвалі ў папярэдняй публікацыі) раптам перастала задавальняць кіраўніцтва найбольш арганізаванай на той момант краёвай палітычнай партыі, Беларускай Сацыялістычнай Грамады (БСГ). Як адзначае аўтар капітальнай манаграфіі пра Беларускую Народную Рэспубліку Дарота Міхалюк, "сацыялісты левага крыла разам з радыкалізацыяй сваёй праграмы імкнуліся перахапіць кіраўніцтва над беларускім нацыянальным рухам". Гаворачы пра "радыкалізацыю" праграмы БСГ, даследчыца мела на ўвазе, што на сваім чацвёртым з'ездзе, які прайшоў у Санкт-Пецярбургу 4 чэрвеня 1917 г., Беларуская Сацыялістычная Грамада скарэкціравала сваю ранейшую праграму ў бок модных тады рэвалюцыйных лозунгаў.

8–10 ліпеня таго самага года Беларускі Нацыянальны Камітэт склікаў у Мінску чарговы з'езд беларускіх нацыянальных арганізацый. Маючы ў складзе БНК дзесяць сваіх прадстаўнікоў, сацыялісты пачалі атаку на Скірмунта і іншых, больш кансерватыўных у сваіх поглядах, сяброў Камітэта. Тыя ў сваю чаргу не набраліся цярпення, каб пераканаць сваіх "левых" калег у неабходнасці рабіць беларускую справу разам, і на знак пратэсту пакінулі пасяджэнне БНК. У выніку апошні быў распушчаны, а ў апошні дзень з'езда ўзнікла Цэнтральная рада беларускіх арганізацый і партый выразна сацыялістычнай арыентацыі. У склад выканкама гэтага органа ўвайшлі сацыялісты, беларускія эсэры і сімпатызуючыя ім асобы: Язэп Дыла, Палута Бадунова, Язэп Лёсік, Фабіян Шантыр, Зміцер Жылуновіч (Цішка Гартны), Уладзіслаў Галубок і іншыя. Фактычна ж працай новастворанай Рады пачаў кіраваць **Аркадзь Смоліч**.

Аркадзь Смоліч нарадзіўся ў верасні 1891 г. (роўна за сто гадоў перад тым, як Беларуская дзяржава прыняла ў якасці сваіх дзяржаўных сімвалаў бел-чырвона-белы сцяг, герб "Пагоня" і адрадзіла сваю незалежнасць!) у вёсцы Бацэнавічы Бабруйскага павета. Напачатку ён меркаваў стаць праваслаўным святаром і дзеля гэтага закончыў Мінскую духоўную семінарыю. Пазней яго інтарэсы кардынальным чынам памяняліся: Смоліч атрымаў адукацыю ў сельскагаспадарчым інстытуце ў польскіх Пулавах. У БСГ уступіў у 1910 г., пазней стаў удзельнікам разнастайных культурніцкіх ініцыятыў. У першым урадзе БНР ён атрымае пасаду народнага сакратара; пазней створыць асобную ад БСГ Беларускую сацыял-дэмакратычную партыю, стане адным з галоўных тэарэтыкаў беларускай сацыял-дэмакратыі. Будзе актыўна дамагацца міжнароднага прызнання БНР; вернецца ў яе ўрад ужо ў якасці міністра сельскай гаспадаркі. Напіша ўнікальны падручнік "Геаграфія Беларусі", які не страціць свайго значэння і будзе перавыдадзены нават у 1995 годзе! У 1922 годзе Аркадзь Смоліч зноў, з дазволу нацыянал-камуністаў, прыедзе ў Мінск, будзе працаваць у наркамаце земляробства БССР і адначасова выкладаць у БДУ; у 1928 г. стане праўдзейным членам Рускага геаграфічнага таварыства… Як і іншых бацькоў БНР і БССР, яго напаткае трагічны лёс: пасля васьмігадовай (з перапынкам) высылкі на Урал і ў Сібір ён будзе асуджаны сталінскай "тройкай" і 17 чэрвеня 1938 г. расстраляны…

Бачачы актывізацыю дзейнасці БСГ, улетку 1917 года ў Беларусі пачынаюць праяўляць сябе і бальшавікі. 27 ліпеня ў Мінску выходзіць на рускай мове першы нумар кантраляванай імі газеты "Звѣзда". Гэтая ініцыятыва выглядала зразумелай, бо ў Беларусі ў той час адсутнічалі прадпрыемствы з вялікай колькасцю рабочых, і бальшавіцкім правадырам цяжка было разлічваць на сваю хоць якую значную сацыяльную базу…

Нагадваю чытачам "Народнай Волі", што ўся наша папярэдняя размова дагэтуль ішла пра падзеі на тых беларускіх землях, што заставаліся пад кантролем спачатку царскай улады, а пазней – Часовага ўрада ў Санкт-Пецярбургу.

Значная ж частка тэрыторый колішняга Вялікага Княства Літоўскага, якія былі населены беларусамі, у сярэдзіне 1917 года знаходзілася пад кантролем нямецкіх акупацыйных войскаў, збольшага іх 10-й арміі. Трэба зазначыць, што там існавалі пэўныя ўмовы для беларускай, найперш асветнай і культурнай, працы. Яшчэ 15 лістапада 1915 г. у Вільні з удзелам нашай пісьменніцы і асветніцы Цёткі (Алаізы Пашкевіч) была заснавана першая школа з беларускай мовай навучання. Пазнейшае пашырэнне сеткі такіх школ шмат у чым стала магчымым дзякуючы загаду камандуючага 10-й нямецкай арміяй фельдмаршала Гіндэнбурга (будучага прэзідэнта Веймарскай рэспублікі), выдадзенага ў снежні таго самага года. Згодна з гэтым загадам, на тэрыторыі, што знаходзілася пад кантролем кайзераўскай ваеннай адміністрацыі, дазвалялася ствараць школы на польскай, беларускай, яўрэйскай і іншых мовах. У тым самым месяцы ў Вільні беларускія дзеячы арганізавалі першыя настаўніцкія курсы, а з вясны 1916 г. у Свіслачы, што на Гродзеншчыне, пачала працаваць першая беларуская настаўніцкая семінарыя. Развіццё беларускага школьніцтва спрыяла істотнаму пашырэнню беларускага друку, нацыянальнага выяўленчага мастацтва, тэатра, музыкі…

Хоць палітычная дзейнасць на акупаванай немцамі тэрыторыі не была дазволена, улетку 1917 г. у Вільні пра сябе заявіла новая, заканспіраваная, арганізацыя – Сувязь незалежнасці і непадзельнасці Беларусі, на чале якой стаяў выдатны дзеяч нашаніўскага адраджэння Вацлаў Ластоўскі. Як адзначае гісторык Станіслаў Рудовіч, "Сувязь абвяшчала найважнейшай мэтай уз'яднанне падзеленай фронтам Беларусі ў адзін суцэльны і непадзельны арганізм". Ластоўскі і яго паплечнікі прадбачылі хуткае заканчэнне сусветнай вайны і ў якасці самай пільнай задачы разглядалі паўнапраўны ўдзел прадстаўнікоў беларускай нацыі ў мірным кангрэсе, які абавязкова мусіў рана ці позна адбыцца дзеля канчатковага вызначэння паваеннага дзяржаўнага ўладкавання свету.

Лявон БАРШЧЭЎСКІ.

Народная Воля http://www.nv-online.info
25 ЛІПЕНЯ 2017 г.

ДЛЯ ВЯСЁЛАЙ КАМПАНІІ

Вы шуміце, бярозы!

Словы Н.Гілевіча.
Музыка Э.Ханка.

Вы шуміце, шуміце
Нада мною, бярозы,
Калыхайце, люляйце
Свой напеў векавы.

А я лягу-прылягу
Край гасцінца старога
На духмяным пракосе
Недаспелай травы. (2 разы)

А я лягу-прылягу
Край гасцінца старога,
Галавой на пагорак,
На высокі курган,

А стамлёныя рукі
Вольна ўшыркі раскіну,
А нагамі ў даліну –
Хай накрые туман… (2 разы)

Вы шуміце, шуміце
Нада мною, бярозы,
Асыпайце, мілуйце
Ціхай ласкай зямлю.

А я лягу-прылягу
Край гасцінца старога:
Я здарожыўся трохі,
Я хвілінку пасплю. (2 разы)

ЗЕМЛЯКІ

«Пытанне аб вяртанні ў Беларусь для мяне неактуальнае»

Валерыя СЯНЬШОВА жыве і працуе ў Чэхіі ўжо некалькі гадоў. Як яна сябе пачувае за мяжой і прычынах ад'езду дзяўчына распавяла «Народнай Волі».
– У Брно я ўжо 5 гадоў, – кажа Валерыя з Наваполацка. – Выбрала найбольш просты спосаб: з'ехала вучыцца пасля школы. Знаёмых ці родных у Чэхіі не было.

– А што не падабалася ў Беларусі?

– Адсутнасць працоўных месцаў. Бачыла, як не маглі ўладкавацца многія з тых, хто вучыўся ва ўніверсітэтах і інстытутах.

– Якую прафесію набываеш?

– Заканчваю факультэт эканомікі і менеджменту. Працую ў турыстычнай сферы. Першы час было цяжка жыць адной: без знаёмых, без ведання мовы. Чэшская адукацыя, вядома, адрозніваецца ад нашай. У дзяржаўным універсітэце я вучуся бясплатна.

– Як складаліся адносіны з мясцовымі жыхарамі?

– Сустракаліся людзі, якія былі незадаволены замежнікамі. Маўляў, навошта вы сюды прыязджаеце, займаеце нашы працоўныя месцы, карыстаецеся сацыяльнымі ўстановамі і гэтак далей? Прычым справа была не ў канкрэтнай нацыянальнасці, а выключна ў факце эміграцыі, які выклікаў раздражненне. Але большасць тых, з кім прыходзілася мець зносіны, ставіліся добразычліва.

Я працую ў гатэлі і заўважаю, што да рускамоўных у прынцыпе цяпер негатыўнае стаўленне з боку еўрапейцаў. Ім, напрыклад, незразумела: як можна не ведаць англійскую мову?! А рускіх, беларусаў, украінцаў, якія не валодаюць замежнай, досыць шмат.

– Цяжка было знайсці працу?

– Пошукі пачаліся яшчэ на другім курсе ўніверсітэта. Падпрацоўвала ў рускай фірме, але разумела, што трэба ўладкоўвацца да чэхаў. Там іншыя сацыяльныя гарантыі і грошы. Ужо два гады ў мяне чэшскі працадаўца.

– Што можаш дазволіць на сваю зарплату?

– Зняць добрую кватэру, рабіць пакупкі для сябе, наведваць кафэ. Таксама магу на некалькі дзён паехаць на адпачынак. І яшчэ ўтрымліваць машыну.

– А чаму беларусам варта павучыцца ў чэхаў?

– Спакою, які мне падабаецца ў чэхаў. Беларусы, мне здаецца, увесь час знаходзяцца ў стрэсе. Яшчэ – адкрыта выказваць сваё меркаванне, хоць я разумею, што рабіць гэта ў Беларусі няпроста.

Таксама ў Чэхіі можна пабудаваць паспяховую кар'еру, разлічваючы толькі на свае сілы. Гэта значыць блат або старонняя дапамога не патрэбны, калі чалавек мае спецыяльнасць, працаздольнасць.

– А што павінна адбыцца на радзіме, каб ты і твае сябры вярнуліся дамоў?

– На самай справе я досыць сентыментальная дзяўчына. Сумую па родных і знаёмых. Але калі казаць пра вяртанне, то гэтае пытанне для мяне неактуальнае ў прынцыпе.

– А замуж за беларуса выйсці ты змагла б?

– Так. *(Смяецца.)* У беларускіх хлопцаў яшчэ ёсць шанец.

Раман ВАСЮКОВІЧ.

СПАДЧЫНА

Зямля скарбаў і гандлёвых шляхоў

Андрэй Карач – магістр гістарычных навук. Днямі ён, выступаючы ў гродзенскай этнакраме "Цудоўня", прадэманстраваў вялізныя багацці, знойдзеныя ў нашай зямлі. Беларусь – зямля скарбаў і гандлёвых шляхоў. Напрыклад, рымскія манеты знаходзяць у Брэсцкай і Гродзенскай абласцях, побач з якімі пралягаў бурштынавы шлях, арабскія дырхемы – па цячэннях Заходняй Дзвіны і Дняпра як часткі шляху "з варагу ў грэкі". Пад Пінскам былі знойдзены 4 з 11 вядомых у свеце златнікаў – першых манет Кіеўскай Русі. На жаль, сёння яны, як і многія іншыя цікавыя скарбы з Беларусі, захоўваюцца ў пецярбургскім Эрмітажы. Першыя ж манеты Вялікага Княства Літоўскага адносяцца да часоў Ягайлы.

На мерапрыемстве таксама выступіў расійскі бізнесмен Павел Падкарытаў, уладальнік сядзібы Падароск у Ваўкавыскім раёне, у набыццё і развіццё якой ён ужо ўклаў паўмільёна долараў. На аўкцыёне ён набыў камплект з пяці купюр беларускіх грошай, якія ў 1993 годзе былі надрукаваны ў Германіі, але якія з-за шалёнай інфляцыі і наступных палітычных змен так і не сталі нацыянальнай валютай. На іх – выявы Янкі Купалы, Якуба Коласа, Максіма Багдановіча, Францыска Скарыны, аздобленыя "Пагоняй". Падкарытаў набыў іх за 5 тысяч долараў. Яны будуць прадстаўлены ў якасці экспанатаў у музеі беларускай шляхты, які стварае бізнесмен у Падароску.

Васіль ГЕРАСІМЧЫК.
Гродна.

ВПЕРВЫЕ!

«Черный ворон» в Острошицком Городке

В Острошицко-Городокской средней школе состоялся первый публичный показ документального фильма «Черный ворон» режиссера, народного артиста Беларуси **Анатолия Алая.** Для мастера это был волнительный день. «Здесь десять классов пройдено, и здесь мы слово «Родина» впервые прочитали по слогам». Слова известной песни в полной мере относятся и к нему. Именно отсюда, закончив десятилетку (1948–1958), ушел он в большую жизнь.

Опасения, что зрителей будет немного – рабочий день, у школьников каникулы, – не оправдались, зал оказался полон. На премьеру пришли жители поселка, учителя, выпускники школы, среди них оказались и одноклассники Анатолия Алая. Обнимаясь с ними, принимая цветы, режиссер с трудом сдерживал слезы.

Фильм «Черный ворон» во многом автобиографичный. В нем рассказывается о трагической судьбе отца режиссера, военврача Красной Армии Ивана Алексеевича Алая, пропавшего без вести в июле 1941 года. На то, чтобы разыскать его следы, понадобилось 75 лет.

– Это мой главный фильм, и потому накануне его выпуска в большой прокат мне было очень важно узнать реакцию земляков. Чувствовал себя словно первоклашка, впервые севший за школьную парту, – признается режиссер. – Ожидал, что встанет после просмотра кто-нибудь из моих учителей и строго отчитает за выявленные в картине огрехи!

Подобные чувства Анатолий Алай испытал лишь однажды, в далеком 1988 году, на премьере своего первого в качестве режиссера фильма «Не плачьте обо мне» – о художнике из Речицы Александре Исачеве. И реакция зрителей была аналогичной – исключительно теплой. Многие из ветеранов, даже мужчины, не отнимали от глаз платков. Особое оживление вызвали кадры хроники 1954 года, запечатлевшие Анатолия Алая среди юных натуралистов школы в сюжете киножурнала «Пионер Белоруссии».

Мнение первых зрителей новой картины именитого режиссера было единодушным: такие правдивые, проникнутые искренностью фильмы учат любви к Родине, воспитывают настоящих патриотов. Их нужно демонстрировать во всех школах.

Прощаясь с земляками, Анатолий Алай передал в дар школе копии своих фильмов, высказал слова благодарности всем педагогам – первой учительнице Ирине Кондратьевне Чурко, учителям Павлу Ивановичу Ширинскому (математика), Ольге Ивановне Саулис (русский язык и литература), директору школы Николаю Ивановичу Волковичу.

Игорь ОСИНСКИЙ.

СПАДЧЫНА

Ці з'явіцца ў Гродне помнік каралю Стэфану Баторыю?

Беларускія гарады і вёскі захоўваюць у назвах вуліц і помніках згадкі пра людзей, якія ў многіх выпадках да іх не маюць ніякага дачынення. У той жа час таленавітыя асобы, якія шмат зрабілі на беларускай зямлі, застаюцца па-за ўвагай. Пра магчымасць іх мемарыялізацыі ўзгадваюць, каб надоўга зноў адкласці вырашэнне праблемы. Вунь колькі ўжо гаворана-перагаворана пра ўсталяванне помніка Кастусю Каліноўскаму ў Мінску альбо Льву Сапегу ў Слоніме, а справа не рушыцца з месца. Да шэрагу выбітных асоб належыць і адзін з найвядомейшых каралёў Рэчы Паспалітай Стэфан Баторый, заслугі якога дэмакратычная грамадскасць адзначала ў Гродне з 13 па 16 ліпеня.

У гэты час у горадзе над Нёманам можна было сустрэць вікінгаў, старажытных славян, шляхту, гусараў і гарадскіх апалчэнцаў XVI–XVII стагоддзяў, якія вайсковым лагерам з трох палатак размясціліся на тэрыторыі Новага замка. Асноўныя мерапрыемствы, у якіх бралі ўдзел больш за 30 польскіх рэканструктараў, праходзілі 15 ліпеня, калі можна было пабачыць дэманстрацыю гістарычных строяў і ўзбраення, паказальныя баі на шаблях і выступленні лучнікаў. Асаблівую цікавасць мерапрыемства выклікала ў дзяцей, якія мелі магчымасць не толькі паглядзець, але і паўдзельнічаць у разнастайных відовішчах.

Дні Стэфана Баторыя ладзяцца другі год запар і арганізаваны Гродзенскім дзяржаўным гісторыка-археалагічным музеем, грамадскім аб'яднаннем "Гусар", гусарскай харугвай гетмана Станіслава Жалкеўскага. Упершыню яны былі прымеркаваны да 430-годдзя з дня смерці караля ў Гродне, дзе ён жадаў быць пахаваны, але ў выніку цела яго было вывезена ў Польшчу.

Стэфан Баторый вядомы перамогай у Лівонскай вайне супраць Маскоўскага царства Івана IV Грознага, увядзеннем грыгарыянскага календара, якім мы сёння карыстаемся, і стварэннем Віленскай акадэміі (універсітэта), а таксама перабудовай гродзенскага Старога замка.

Мясцовы краязнаўца і блогер Яўген Аснарэўскі, які сабраў у інтэрнэце больш за 1500 подпісаў за з'яўленне помніка каралю, адзначае: "Дні Баторыя ў Гродне – выдатная ідэя. У выпадку развіцця гэтага мерапрыемства можна атрымаць паўнавартасны фестываль рэканструктараў – маляўнічае і цікавае мерапрыемства, здольнае прыцягваць і гараджан, і гасцей горада. Пакуль жа мала гродзенцаў ведаюць біяграфію караля хаця б у агульных рысах. Такую выснову можна зрабіць, напрыклад, з прагляду ТБ-роліка, у якім журналістка пытаецца ў прахожых пра помнік каралю. Гараджане амаль нічога не маглі расказаць пра Баторыя".

У Польшчы ж вобраз слыннага караля шырока вядомы. А таму адной з падстаў трапіць у Беларусь для палякаў з'яўляецца жаданне пазнаёміцца з горадам, які Стэфан Баторый збіраўся зрабіць сталіцай, дзе ён жыў, кахаў і памёр.

Васіль ГЕРАСІМЧЫК.

НЕВЕРОЯТНАЯ ИСТОРИЯ

ЦВЕТЫ НА МОГИЛЕ

Молодая женщина, зайдя ко мне в кабинет, начала разговор без лишних слов:

– Хочу с вами посоветоваться. Но чтобы никто не знал о нашей встрече.

– Для гарантии достаточно, если я не буду вас спрашивать, кто вы, где и кем работаете, откуда приехали?

– Вполне.

– Тогда рассказывайте. Я вас слушаю…

– Два года назад у нас умер папа. Вначале мы с мамой ездили к нему на кладбище каждый день, потом – раз в неделю. Теперь – где-то раз в месяц, может, реже. И когда ни приедем – на его могиле лежат свежие цветы. Не наши, понимаете? В любую погоду. И зимой, и летом. Кто приносит цветы? Не понимаем… Подозреваем, что это делает любовница. Кто она? Однажды мы даже слежку организовали. Но никого не заметили. А на могиле время от времени продолжают появляться цветы. Просили сторожа кладбища понаблюдать. Предлагали деньги. Давали фотоаппарат, чтобы сфотографировал. Задерживать никого не надо. Просто интересно, как выглядит, в какое время приходит… Сторож отказался: мне, говорит, без ваших дел забот хватает.

– Где и кем работал ваш отец? – интересуюсь у женщины.

– В министерстве. Занимал солидную должность. Кем? Говорить не буду.

– Всегда домой вовремя приходил?

– Всегда.

– Всю зарплату приносил?

– Всю.

– Когда-либо пьяным возвращался домой?

– Никогда. Он был непьющим.

– На рыбалку, охоту с друзьями ездил?

– Охотником и рыбаком не был. На природу отдыхать всегда выезжали вместе. Один в гости никогда не ходил, только с нами.

– А теперь думайте-гадайте: была ли возможность у вашего папы иметь любовницу?

– Не знаю. Об этом мы с мамой не подумали.

– У него же в приемной, вы говорили, работала пожилая женщина, секретарша. Так что и в кабинете он не мог, извините, заниматься любовью. Откуда тогда подозрения?

– Не знаю, – растерянно сказала женщина. – Но откуда же цветы на могиле?

– Представьте: ваш папа помог серьезному человеку решить сложный для него вопрос. И тот человек решил его отблагодарить.

– Взятку предложил? – не думая, выпалила женщина. – Да папа у нас не такой. Он был честным и порядочным человеком. Вы что? Все могло быть, но только не это.

– Допустим. Но он заслужил благодарность, и тот, кому он помог, все время думал, как это сделать… Чтобы совесть не мучила…

– Так почему не сделал? – парировала женщина.

– Вероятнее всего, не успел. Ваш отец умер неожиданно. Остался единственный вариант – приносить цветы на могилу.

– Верно! – стала рассуждать женщина. – Как это мы с мамой не догадались. Можно я ей сейчас позвоню?

– Звоните.

– Мамочка! Ты дома? Никуда не уходи, я сейчас приеду. Поговорим…

Женщина, забыв меня поблагодарить, словно птичка, выпорхнула из кабинета. А я стал рассуждать о том, правильно ли подсказал ей разгадку невероятной истории. Возможно, могут быть и другие варианты. Кто знает… Но все-таки был доволен тем, что она мне поверила. Пусть у нее и у ее мамы будут только хорошие воспоминания о близком человеке.

Эту историю я вспомнил после похорон друга, когда возвращался с кладбища. Родственники и сослуживцы простились с покойным, рабочие стали засыпать могилу, и я пошел по рядам памятников – обычно так делаю. Смотрю, есть шикарные гранитные плиты, есть осунувшиеся могилы с подгнившими деревянными крестами. Есть довольно скромные, но ухоженные захоронения. На одной свежей могиле – свежие яркие гвоздики. Их немного, всего две. Но не в количестве дело. В памяти, в уважении ушедшего в мир иной человека.

Зимой с другом побывали на Восточном кладбище в Минске. Он предложил мне посмотреть недавно установленный памятник тестю. Вижу: недалеко от нас молодой парень, раздевшись до рубашки (холодно ведь, зима все-таки) счищает снег с могилы, дорожек. Когда надгробие было очищено, он достал из кармана носовой платок и тщательно, сантиметр за сантиметром начал протирать памятник. Потом остановился, поднял глаза на медальон, подышал на него и стал медленно очищать от наледи. Я подошел к парню:

– Кто здесь, брат?

– Друг, – тихо сказал молодой человек. – Такого у меня больше нет. И не будет…

Из сумки он достал красные розы и осторожно, словно хрупкий хрусталь, положил их на мраморную плиту.

Цветы – это символ уважения. И неважно, кто принес их на могилу: брат, сестра, друг, коллега по работе. Приехали на могилу родственники, увидели их – значит, кто-то здесь был. Значит, кто-то кроме вас чтит добрую память о близком вам человеке. Вы не знаете кто, но вам легче на душе. Вы лучше думаете о покойном. И не интересуйтесь, кто приходил. Зачем? Все понятно.

Совсем другие впечатления остаются, когда вы видите перевернутый памятник, разбитый медальон. Не думайте, что ваш родственник при жизни кому-то перешел дорогу, испортил карьеру. Просто пьяные изверги прошлись по кладбищу. Ничего не поделаешь: нелюди ломают и судьбы живых людей. Бывает…

Плохо, что государство не уделяет должного внимания кладбищам, то есть ушедшим в мир иной людям. При жизни они работали, старались, получали ордена, медали, благодарности. А умерли – вроде бы и не рождались: о них иногда забывают. И если на могиле появляются живые цветы – неважно от кого, – значит, близкого вам человека люди уважают. Будьте в душе благодарны тому, кто принес их на погост.

Александр ГРАДЮШКО.

МАЗАІКА

Надзея на моладзь

Жаночая маладзёжная зборная Беларусі (U-21) па хакеі на траве выйшла ў элітны дывізіён маладзёжнага чэмпіянату Еўропы.

У фінальным паядынку спаборніцтваў у другім дывізіёне, што праходзілі ў Санкт-Пецярбургу, беларускі саступілі равесніцам з Расіі з лікам 0:3. Абодва фіналісты ў 2019 годзе згуляюць у ліку лепшых маладзёжных дружын кантынента і паспрачаюцца за пуцёўкі на сусветнае першынство-2020.

Хутка свае кантынентальныя турніры правядуць нацыянальныя зборныя Беларусі. Мужчынская каманда ў Харватыі выступіць у 3-м дывізіёне чэмпіянату Еўропы. На папярэднім этапе яе сапернікамі ў групе В будуць зборныя Літвы (30 ліпеня), Харватыі (1 жніўня) і Мальты (2 жніўня).

Жаночая зборная будзе гуляць у валійскім Кардыфе, дзе збіруцца каманды 2-га дывізіёна. У папярэдняй групе В беларускі будуць сапернічаць з хакеісткамі Польшчы (6 жніўня), Аўстрыі (8 жніўня) і Уэльса.

«Крумкачы» – у чвэрцьфінале

Вызначыліся чвэрцьфіналісты Кубка Беларусі па футболе.

У 1/8 фіналу **"Іслач" (Мінская вобласць)** выйграла ў **"Гарадзеі" – 2:1**, гродзенскі **"Нёман"** перамог **"Мінск" – 1:0**, а сталічныя **"Крумкачы"** былі мацнейшыя за наваполацкі **"Нафтан" – 2:1**. Брэсцкае «Дынама» выйграла ў «Гомеля» (2:1), салігорскі «Шахцёр» святкаваў разгромную перамогу над «Оршай» (6:0), а «Слуцк» перамог футбалістаў «Віцебска» па пенальці – 4:2 (асноўны і дадатковы час – 0:0).

А вось футбалісты мінскага «Дынама» нечакана выбылі з кубкавай барацьбы. У 1/8 фіналу сталічны клуб на сваім полі прайграў магілёўскаму «Дняпру» – 0:1.

Сустрэча БАТЭ (Барысаў) – «Тарпеда-БелАЗ» (Жодзіна) перанесена з-за ўдзелу барысаўчан у еўракубкавым матчы.

Пралёт

Беларускія валейбалісты не змаглі прабіцца ў фінальную частку чэмпіянату свету-2018, заняўшы апошняе месца ў 3-м кваліфікацыйным раўндзе.

У заключным матчы апошняга адборачнага этапу ў бельгійскім Кортрэйку каманда Аляксандра Сінгаеўскага прайграла зборнай Германіі з «сухім» лікам 0:3. Гэта пятае паражэнне беларусаў у пяці праведзеных сустрэчах. Да гэтага яны саступілі валейбалістам Эстоніі (1:3), Бельгіі (0:3), Славакіі (0:3) і Іспаніі (2:3).

Не пацягнуў

Ігар Крывушэнка прыняў рашэнне пакінуць жодзінскае «Тарпеда-БелАЗ» і сканцэнтравацца на рабоце ў нацыянальнай зборнай Беларусі.

Нагадаем, што Ігар Крывушэнка ўзначаліў зборную краіны на пачатку сакавіка і з таго часу сумяшчаў работу ў ёй з работай у жодзінскай камандзе.

"Ці не складана будзе ганяцца за двума зайцамі?" – пацікавілася тады "Народная Воля" ў новапрызначанага спецыяліста. *"Паспрабую,* – адказаў той. – *Не думаю, што тут узнікнуць нейкія цяжкасці..."*

Планоўцаў, што выконваючым абавязкі галоўнага трэнера «Тарпеда-БелАЗ» будзе Андрэй Зыгмантовіч, які да гэтага займаў пасаду спартыўнага дырэктара жодзінскага клуба.

Сяргей НІКАНОРАЎ.

УЛЫБНИТЕСЬ!

Получив кредит в банке, первым делом купите себе красивые трусы. Возможно, только в них вы и останетесь.

Узаемадапамога

Дапамагу шматдзетным, маламаёмным абуткам, адзеннем і іншым чынам.
Тэл. 8-029-191-11-87 (Velcom).

МЧС ПРЕДУПРЕЖДАЕТ...

ДЕЛИМСЯ ОПЫТОМ

Как «убить двух зайцев»?

Много лет я увлекался химсредствами против яблоневой плодожорки. Но в последние годы от химии отказался, так как понял, что даже при самом осторожном применении уничтожались не только вредители, но и божьи коровки, златоглазки, мухи-журчалки, пчелы.

Как же я одолел плодожорку? Стал присматриваться к поврежденным плодам и обнаружил закономерность: плод повреждается только в том месте, где он соприкасается с другим плодом. Ну а дальше – цепочка: выев сердцевину одного яблока, плодожорка перебирается во второе, затем в третье… И я решил провести опыт: что произойдет, если плоды не будут дотрагиваться друг до друга?

Не стал дожидаться смыкания растущей завязи и ее июньского опадения. Как только она достигла размера мелкой вишни, ножницами удалил всю завязь, оставив по одному будущему яблоку в каждом «букете», выбирая при этом самые крупные и, безусловно, не пораженные плодожоркой (пораженные четко различимы по точкам цвета ржавчины).

Результаты превзошли мои ожидания. Когда яблоки созрели, оказалось, что среди них почти не было червивых, тогда как прежде червивыми были почти все. Более того, существенно увеличился размер яблок: ведь каждое с самого начала получало гораздо больше питания. Все плоды были прекрасно сформированы. Так я «убил первого зайца».

Ну а «второй заяц» – это еще одно следствие раннего удаления лишней завязи. Я убедился, что дерево образует чрезмерно много завязи и истощается, не в силах обеспечить ее питанием. Поэтому в большом количестве ее сбрасывает, выходя из этого процесса весьма ослабленным и не способным заложить плодовые почки для урожая будущего года. Отсюда периодичность плодоношения: яблони с обильной завязью дают урожай через год.

А у меня при раннем искусственном удалении до 80 процентов завязи дерево оказалось в состоянии не только обеспечить питанием все плоды, но и сформировать полноценные плодовые почки на будущий год. Теперь яблони у меня плодоносят ежегодно.

Всеволод ГОРОДНИЧЕНКО, садовод-любитель.
г.Кореличи.

ОГОРЧАЕМСЯ НЕУДАЧЕЙ

Опадают даже завязи

Объясните, пожалуйста, почему опадают у перца цветки и завязи?

Ульяна РУСИНОВА.
Дрогичинский район.

Причины такого явления бывают различные. Это – слишком низкая или очень высокая температура воздуха, недостаток света, сухость почвы и ряд других причин. Так, при низкой температуре воздуха (8–10 градусов) и почвы в начальный период вегетации приостанавливается рост растений, что вызывает опадение бутонов. В летний период, когда температура воздуха на протяжении нескольких дней держится на уровне выше 30 градусов, наступает массовое опадение бутонов, цветков и завязей.

В жару запасы воды в почве резко снижаются, а испарение ее из листьев возрастает, начинается отток воды и питательных веществ из генеративных органов к точкам роста и листьям. Это приводит к образованию отделяющегося слоя клеток в местах прикрепления бутонов, цветков и завязей, вследствие чего ограничивается поступление воды и питательных веществ к этим органам растения и происходит их опадение.

Опадение цветков и завязей может вызвать и сильное затенение растений, особенно опасное при наступлении прохладной погоды, когда приток органических веществ к генеративным органам резко снижается и ослабляется светопоглащающая деятельность растений.

Нерегулярный полив, временная сухость почвы также влияют на опадение цветков и завязей.

АЗБУКА САДОВОДА

Когда высаживать землянику

Говорят, что садовую землянику нужно высаживать как можно раньше, даже в июле (после сбора ягод). Почему так рано? В прошлом году я высадила ее в конце сентября, и ничего с ней не случилось – прижилась.

Зинаида БУРЯК.
Сенненский район.

Высаживать садовую землянику надо по возможности рано – в июле-августе. Почва при этом должна быть хорошо увлажнена и заправлена органическими, а также азотными и фосфорно-калийными удобрениями. При летней посадке все кусты успевают развить мощную корневую систему и сформировать по нескольку рожков, а каждый рожок образует по меньшей мере одно соцветие. Интенсивная работа корней позволяет растению нормально дифференцировать соцветия, запасать питательные вещества на зиму и весну. Поэтому все агротехнические меры должны быть направлены на то, чтобы максимально развить корневую систему еще летом, не повредить ее при обработке междурядий, прополке, при удалении усов, которые нельзя обрывать, а можно только обстригать. Не менее важно также добиться хорошего развития листьев и сохранить их возможно дольше: именно они определяют прежде всего быстроту закладки и силу будущих соцветий.

Между тем многие неопытные садоводы подчас делают так: удаляют в конце лета у земляники почти всю листовую массу, иногда просто скашивают ее, считая, что это как-то предохранит в будущем ягоды от заболевания серой гнилью и другими болезнями. Но ведь в это время как раз идет закладка соцветий, и, если так уж хочется обновить землянику, придать ей более свежий, зеленый вид, следует убрать лишь явно больные, желтые листья, а не заставлять кусты в самую горячую для них пору работы заново наращивать всю листовую массу. Будущий урожай от этого терпит урон куда больший, чем от любой болезни.

Раздел ведет агроном Федор ВЕРАВОЙША.

РАСТЕНИЯ ЛЕЧАТ

Укроп

Это пряновкусовое растение пользуется всеобщей популярностью, и его встретишь на каждом огороде. Возразить нечего: слава заслуженная. Ценность культуры не только во вкусовых качествах. Укроп очень богат витаминами С, B_1, РР, Р, А и солями калия, кальция, фосфора и железа, стало быть, полезен всем для поддержания хорошего самочувствия.

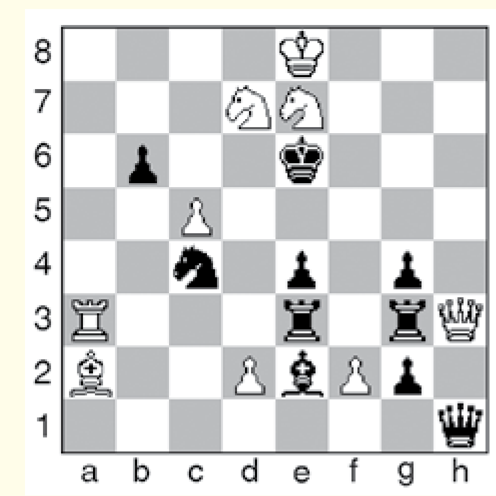
Укроп – признанное целебное растение. Он полезен при гипертонической болезни, нарушениях ритма сердца, атеросклерозе. Замечено, что он оказывает общеуспокаивающее действие. Это прекрасное мочегонное и слабительное средство. Для лечения 1 чайную ложку истолченных семян заваривают кипятком – 1,5 стакана, процеживают и пьют по 0,5 стакана 3 раза в день. Впрочем, неплохо помогает и соломка укропа (сухое растение). В ветеринарии укропным настоем лечат у коров и коз воспаление вымени – дают пить.

Хранится укроп хорошо. Соленая измельченная зелень не портится при комнатной температуре в темном месте. Нужно только учитывать при заготовке нежность его листьев. Растения очищаем от корней, моем, мелко рубим и пересыпаем солью, расходуя на 1 кг 200 г соли, вдвое меньше, чем для более плотных листьев петрушки, сельдерея.

Укроп заготавливают и сушеным. Важно сберечь неповторимый укропный аромат. Свежий молодой укроп моем, отрезаем корни, толстые стебельки, режем и раскладываем на бумаге в темном месте, прикрыв бумагой или газетой, чтобы не улетучился аромат. Зелень будем почаще ворошить, а когда высохнет, сложим в стеклянные банки или бумажные пакеты, которые уберем в какое-нибудь темное место.

ШАХМАТЫ

Прывітанне з Гомеля

Прапануем увазе чытачоў задачу Віктара Зайцава, які гэтым летам адзначыў 50-годовы юбілей. Віктар Віктаравіч паводле адукацыі інжынер, жыве і працуе ў Гомелі. Як складальнік шахматных задач тройчы быў бронзавым прызёрам чэмпіянатаў Беларусі, як рашальнік двойчы заваёўваў сярэбраныя медалі і двойчы – бронзавыя, два разы быў другім прызёрам міжнародных кубкаў "Альбіна" па рашэнні.

Белыя: Кре8, Фh3, Ла3, Са2, Kd7, Ke7, пп. с5, d2, f2 (9).

Чорныя: Креб, Фh1, Ле3, Лg3, Се2, Кс4, пп. b6, e4, g2, g4 (10).

Мат у 2 хады.

Калі чорную ладдзю g3 переставіць на с3, атрымліваецца задача-блізня, мат у 2 хады.

Дасылайце рашэнні на адрас рэдакцыі (*220030 г.Мінск, вул.Энгельса, 34а*) або на электронны адрас: **vadim_ne67@mail.ru.**

Змагаліся дзеці...

У Мінску прайшоў першы ў гісторыі чэмпіянат свету па бліцы і хуткіх шахматах (рапідзе) сярод дзяцей да 8, 10 і 12 гадоў. У бліцы змагалія 395 хлопчыкаў і 145 дзяўчынак, у хуткіх шахматах – адпаведна 426 і 163. Разыграны былі 36 медалёў. Расія заваявала 11 (5 залатых, па 3 сярэбраныя і бронзавыя), В'етнам – 9 (1+3+5), Беларусь – 6 (4+1+1), Украіна і Узбекістан – па 3 (1+2+0), Іран – 2 (0+1+1), ЗША і Латвія – па 1 бронзавым. З беларусаў-хлопчыкаў Андрэй Руднеў перамог у бліцы сярод удзельнікаў да 8 гадоў, Дзяніс Лазавік – у бліцы да 12 гадоў, Міхей Навуменка – у рапідзе да 10 гадоў, а Міхаіл Спіжарны быў трэцім у рапідзе да 12 гадоў. Сярод дзяўчынак да 12 гадоў Ксенія Зелянцова атрымала залаты медаль у бліцы і сярэбраны ў рапідзе. Праўда, у групе да 10 гадоў расіянка Вераніка Шубянкова здолела заваяваць два залатыя медалі – поўны "дубль"!

...і дарослыя

У беларускай сталіцы адбыўся чэмпіянат Еўропы па шахматах сярод мужчын. Удзел у ім бралі 395 шахматыстаў. Прызавую тройку склалі гросмайстры Максім Матлакоў (Расія), Баадур Джабава (Грузія) і Уладзімір Федасееў (Расія). З беларусаў найлепшы вынік у Сяргея Жыгалкі (21-е месца) і Аляксея Аляксандрава (24-е). Прывядзём адну з партый, дзе перамог беларускі гросмайстар, які гуляў чорнымі.

Маціас Блюбаум – Віталь Цэцераў.

1.d4 Kf6 2.c4 g6 3.Kc3 Cg7 4.e4 d6 5.h3 0-0 6.Ce3 c5 7.Kf3 cd 8.K:d4 b6 9.Фd2 Cb7 10.f3 Kbd7 11.g4 Лc8 12.Ce2 Ke5 13.b3 a6 14.a4 e6 15.Лd1 Фc7 16.0-0 Лfd8 17.Фe1 Ked7 18.Фf2 Фb8 19.Лd2 h6 20.Фh4 g5 21.Фf2 Фc7 22.Лfd1 Kh7 23.Cf1 Ca8 24.Cg2 Kc5 25.Лb1 Kf8 26.h4 Фe7 27.h5 Kfd7 28.Фe2 Ke5 29.Фd1 Фf6 30.Cf1 K:f3+ 31.K:f3 Ф:c3 32.Cd3 K:e4 33.Лc2 Фf6 34.Фf1 Kg3 35.Фg2 Ф:f3 36.Ф:f3 C:f3 37.Kpf2 Ce4, 0:1.

Выдатны вынік!

Фінішаваў дзясяты камандны чэмпіянат свету па складанні шахматных кампазіцый. Беларуская складальнікі занялі высокае 5-е месца з 38 краін. Іх апярэдзілі толькі прадстаўнікі Расіі, Украіны, Германіі і Ізраіля. У раздзелах двухходовак і трохходовак у беларусаў – другія месцы, у задачах на зваротны мат – трэцяе. Сярод двухходовак задача М.Быкава і М.Бельчыкава падзяліла 2–3-е месцы, сярод трохходовак такі ж вынік паказала задача М.Храмцэвіча, В.Волчака, А.Варыцкага, у шматходовым раздзеле кампазіцыя В.Волчака, М.Храмцэвіча, М.Бельчыкава, В.Зайцава – на 4-м месцы. Большасць іншых задач і эцюдаў нашых суайчыннікаў увайшлі ў дзясяткі і дваццаткі лепшых, што лічыцца вельмі добрым паказчыкам.

Дарэчы, такі поспех не выпадковы і не першы – у мінулым камандным чэмпіянаце свету беларуская зборная падзяліла 5–6-е месцы з 37 краін.

Праверце рашэнні

Задача М.Бельчыкава ад 6 чэрвеня рашаецца: **1.Kf5!**
Першымі правільна адказалі Ігар Ананіч, Аляксей Горлаў, Сяргей Цыльпук, на папярэднюю задачу – Сяргей Пунько.

Вадзім ЖЫЛКО.

ФУТБОЛ

Мінус адзін...

Сёння барысаўскі БАТЭ згуляе ў Лізе чэмпіёнаў з пражскай "Славіяй".

Толькі два беларускія футбольныя клубы працягваюць барацьбу ў еўракубках. Як раней паведамлялася, брэсцкае "Дынама" спачатку згуляла ў гасцях унічыю (1:1) у кваліфікацыйным матчы Лігі Еўропы з аўстрыйскім "Альтахам", а затым капітулявала на родным стадыёне – 0:3.

А вось мінскае "Дынама" пасля нічыёй у Македоніі з мясцовай камандай "Работнічкі" дома перамагло македонцаў з лікам 3:0.

У трэцім кваліфікацыйным раўндзе Лігі Еўропы футбалістам «Дынама» будзе супрацьстаяць кіпрскі АЕК з Ларнакі.

У другім раўндзе кіпрыёты перамаглі ірландскі клуб "Корк Сіці". Прычым і дома, і ў гасцях перамога далася ім з аднолькавым лікам – 1:0.

Першы матч за выхад у плэй-оф групавога этапа Лігі Еўропы мінскае «Дынама» згуляе 27 ліпеня ў Ларнацы. Матч у адказ пройдзе ў Мінску 3 жніўня.

А ў 3-м раўндзе кваліфікацыі Лігі чэмпіёнаў БАТЭ згуляе з пражскай «Славіяй». Першы паядынак адбудзецца сёння, 25 ліпеня, у сталіцы Чэхіі, на стадыёне «Эдэн». Стартавы свісток прагучыць у 20.00 па беларускім часе.

Гульню ў адказ прыме «Барысаў-Арэна» ў сераду 2 жніўня. Час будзе паведамлены дадаткова.

Пераможца гэтай пары выйдзе ў плэй-оф кваліфікацыі, што гарантуе як мінімум групавы турнір Лігі Еўропы.

Віктар ШПАК.

Адрас рэдакцыі: 220030 Мінск, вул.Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.
Рэкламны аддзел (017) 328-66-09.
nvonlineinfo@gmail.com http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар
Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

9 772071 964000 17058

Пакольку ў рэдакцыі няма магчымасці рэцэнзаваць і вяртаць нявыкарыстаныя матэрыялы, яна пакідае права ўступаць у перапіску за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 8 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага рэдакцыйна прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 24.07.2017 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 24 058 экз. Заказ № 2557.